

Izhaja vsak četrtek in velja za poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrt leta 8 Din, Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravištvu »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primerec popust. Nezaprite reklamacije so poštine proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

31. številka.

Maribor, dne 4. avgusta 1927.

61. letnik.

Konec kmetijske stranke.

Stranke umirajo slično kakor ljudje. V človeku pojem življenska moč, sile, ki tvorijo življenje, pešajo, se zmanjšujejo, boleznijo nastopajo in se množijo, človek hira, življenska luč pojema, dokler ne ugasne popolnoma. — Življenje stranke tvori duh. Za stranko velja še bolj kakor za poedinega človeka: Duh je, ki oživlja. Telesa, ki se štejejo kot člani stranke, so mrtva tvarina. Ideje jim dajejo življenje.

Kmetijska stranka ni nikdar živela od idej, ker jih ni imela. Mesto idej, mesto načel, mesto programa, ki bi bil zajet iz duše slovenskega ljudstva, je imela demagoške fraze (besede), prazne obljube in zastrupljene hujskarije. To pa ni življenje duha.

Roditelj ji je bil liberalizem. Liberalne kukavice so bile zanesle svoja jajca v kmetijsko gnezda. Kmet bi naj bil ta liberalni zaplod negoval, gojil in hranil ter skrbel za nje govo rast. Ko se je ta zaplod razvil, ga je kmet prepoznal.

Ustanovitelji kmetijske stranke so prišli iz gosposkega liberalnega tabora. Poslani so bili od liberalne gospode, da bi podeželsko ljudstvo poliberalili in ga vpregli pred liberalni voz. Nepobitno dejstvo je, ki ga ni mogoče utajiti, da je slovensko protikrščansko svobodomiselnost dalo kmetijski stranki ne samo krepko duševno in gmotno podporo, marveč postane in življenje. Brez liberalnih gosposkih kukavic bi po kmetijskih gnezdih nikdar ne bilo prišlo do tega liberalnega zaploda.

Kakoršen rod, takšno življenje in delovanje. Politika kmetijske stranke je že bila izpočetka prožeta z glavnim stremljenjem: lastna korist. To pa je poglavito politično načelo in geslo liberalizma. Ko je ta stranka prvič poslala svoje zastopnike v beogradski parlament, so se pridružili tisti stranki, o kateri so smatrali, da jim je najbližja. To so bili srbski zemljoradniki (poljedelci). Tu pa niso našli smisla za svoje glavno politično načelo. Zato so se kmalu ločili od njih ter ustvarili lastno politično skupino. Kako je ta politična skupina delovala v Beogradu, to dokazuje vidovdanska ustava in vse njene težke in žalostne posledice na političnem in gospodarskem polju.

Samostojneže so se imenovali, pa so z veliko vneto

pomagali, kako se je Sloveniji odvzemal kos za kosom njene samostojnosti. Kmetijce so se imenovali, pa so za kmeta storili samo to, da so naložili na njegove rame vse tiste ogromne davščine in davke, ki ga še sedaj tlačijo in pod katerimi omahuje. Slovensko stranko so se imenovali, pa so izpočetka se pridružili srbski stranki ter postali njeni člani, sedaj pa so člani hrvatske Radičeve stranke.

Stranki s takšnimi slabimi deli je slovensko ljudstvo samo napravilo konec. To je storilo z volilnimi kroglicami. Pri volilnih kroglicah je neka posebnost, ki je ne delijo z drugimi kroglicami. Druge kroglice zadenejo, če se v koga vržejo, volilne kroglice pa zadenejo tistega, v katerega se ne vržejo. In to je usoda, ki je zadela kmetijsko stranko tekom zadnjih let. Boleha in hira na pomanjkanju volilnih kroglic in pri septembarskih volitvah bo na tem umrla!

Smrtno hiranje kmetijske stranke se očituje v tem, da odpadajo od nje njeni vodilni člani po raznih okrajih. Pri teh volitvah nudi kmetijska stranka sliko razpršene črede. Kandidatne liste, ki so že vložene, ali pa se pripravljajo, so zunanji dokaz za to. Pucelj, Prepeluh, Novačan in učitelj Ivanjšič (pri Sv. Juriju ob Ščavnici), torej vseskozi nepokvarjena gospoda, so se pridružili Radiču, v vsakem ožiru sposobnemu bojevniku zoper pokvarjeno gospodo. G. Jože Drogenik, nekdanji voditelj in glavni agitator kmetijske stranke na Štajerskem, je odšel v radikalno stranko. Urek, nekdanji glavni gromovnik kmetijske stranke v Posavju, je pristopil demokratski stranki ter sedaj kandidira na listi dr. Pivka. Istotako je Roškar s Cvena kmetijcem obrnil hrbet ter kandidira kot okrajni kandidat na demokratski listi dr. Pivka. Na isti listi kandidira kot namestnik okrajnega kandidata Jakob Zemljič iz Radencev, ki je že pri zadnjih volitvah prestopil v demokratski tabor.

Tako so kmetijsko stranko zapustili njeni ustanovitelji in glavni voditelji na Štajerskem. Pri volitvah dne 11. septembra pa jo bodo zapustile še tiste kroglice, ki so bile pri zadnjih volitvah za njo oddane. Kmetijska stranka bo izdahnila v praznini volilnih skrinjic in nobeden ne bo rekel za njo: »Naj počiva v miru«, ker tega krščanskega konca ni zaslužila z nekrščanskim svojim življenjem!

»Združena slovenska gospodarska lista«.

Samostojni demokrati se čutijo slabe in osamljene. To njihovo čustvo je pravilno in odgovarja dejanskemu položaju. Samostojna demokratska stranka v parlamentu in v državi ne pomeni nič. Za njo se nikdo ne briga. Njene zahteve in njeni nasveti se prezirajo, za njene grožnje se nikdo ne zmeni. To je zaslužena usoda stranke, ki se ima za vso svojo moč, s katero je razpolagala, zahvaliti edino-le denunciranju (ovaduštvu) slovenskih svojih bratov v Beogradu.

Ker se ta stranka ne more več opirati na vlast, bi se rada naslonila na druge stranke, da bi tako postala močnejša. Po noči in po dnevi se ji sanja o zlatem času narodnega bloka — zveze med radikalno stranko pod vodstvom Pašiča in samostalno demokratsko stranko l. 1924-25 —, ko so vsaj voditeljem leteli pečeni piščanci v naročje. Tega

lepega časa ne bo več nazaj. Tudi iz toliko zaželjene zveze vsaj z enim delom radikalne stranke ne bo nič.

Slovenski samostalni demokrati so svojo osamljenost tako globoko začutili v sru, da so bili pripravljani razpustiti svojo lastno stranko ter se vtopiti v Davidovičevi demokratski stranki. Pa so se Davidovičevci prestrašili, da bi se s tem utopljenecem lastna voda preveč skalila. Zato so ponujenega utopljenca hvaležno ter odločno odklonili.

Ko z navideznim utopljenjem ni šlo, pa so zopet poizkusili svojo srečo na suhi zemlji. Vzpostaviti so hoteli napredno fronto, to je: zvezo vseh takozvanih naprednih strank: samostojnih kmetijcev, radikalov in socialnih demokratov. Komandanti te napredne fronte bi kajpada morali biti samostalni demokratski generali, ki bi morali biti nosilci kandidatnih list napredne fronte. Ker se druge

— In vi še pravite, da niste babjeverni . . .

Odposlanci oblasti se že pol ure mudijo v sobi št. 13. Krog gostelje sedijo: preiskovalni sodnik, kr. pravdnik, mlad praktikant in Adalbert Berci, redarni kapetan.

. . . Posvetimo tu par besed onemu nesrečnemu Berciju, ki si je lastnoročno končal življenje! Umril je. Pokopali so ga. Razen dveh sinov ga ni nikdo objokal. Njegov spomin hrani le nezaten križ. Pa ni bil vsakdanji človek. Če že drugo ne, gotovo bi zaslužil, da mu kr. državno redarstvo postavi lep nagrobni spomenik. Ker je zraven napak velika zasluga Adalberta Berci, da se je redarstvo v Budimpešti, ki je bilo pred nedavnim tako zasramovano, dvignilo na evropski nivo.

Mnogo se je pisalo zoper njega, hudo so ga obtoževali kot zasebnika in kot javnega uradnika, toda vse eno me ni sram priznati, da sem mu bil do smrti prijatelj. Ob zadnji priliki, ko so ga zatožili radi zlorabe uradne oblasti, ker je brez sprejemljivega vzroka aretiral nekega velemešnega odvetnika, me je obiskal v pisarni in me prosil, da prevzamem zagovor. In dasi sem bil prepričan, da je protizakonito postopal, se niti trenutek nisem obotavljal. Izjavil sem da sem mu na razpolago. Sploh pa, kam bi tudi prišli, ako bi odvetnik odrekel zagovarjanje v slučajih, ko je tudi že sam prepričan, da je obtožba utemeljena? Po načelu enakosti so v kazenskem postopanju kr. pravdnik, sodnik in zagovornik enakovrstni faktorji; ramo ob rami, skupno si morajo prizadevati, da se pravica dožene. In kakor napačno razumeva svoj poklic kraljevi pravdnik, ki tudi takrat vložil tožbo, ko je potom pričanja dognano, da je obtožena oseba nedolžna, tako ne stoji na višini svoje naloge zagovornik, ki se proti svojemu prepričanju trudi, da bi rešil obtoženca. Zagovor ima v takem slučaju le vlogo kontrole; vplivati mora, da varovancu ne naložijo večje kazni, kakor jo zasluži. Tako razumevam plemeniti poklic zagovornika in zato sem prevzel brez obotavljanja zagovor Bercija. Mož, ki je zaslužil boljšo usodo, se je med tem ustrelil.

Napake je brezdvomno imel. Bil je svojeglaven, do surovosti nasilen in v tem tiči vzrok, da je bil povsod na slabem glasu. Dasi pa je imel napake, bi ga morali vse eno spoštovati, kakor hušega lovskega psa, ki mora biti privezan, na lovu pa ga ni mogoče pogrešati. Smelo trdim, da policija v Budimpešti ni nikdar imela bolj spretnega in

stranke niso hotele zadovoljiti z ulogo vojaških prostakov, ki bi samo morali nositi svojo kožo v boj za samostalne demokratske generale, je napredna fronta ostala — pobožna želja »Jutra« in njegovih zapovedovalcev.

Toda »Jutrovc« so iznajdljivi ljudje. Oni stoje na stališču, da se da najti tudi to, kar ni in ne eksistira. Napredne fronte ni. Iz tega enostavnega razloga je ni, ker se tiste stranke, na katere se je samostalna demokratska stranka obrnila s povabilom za združitev, niso povabilu odzvale, marveč so skupno fronto s samostalnim demokrati odklonile. »Jutrovc« pa si znajo pomagati. Vzeli so na svojo demokratsko kandidatno listo, koje nosilec je dr. Pivko, nekaj osebnosti iz nekdanje kmetijske stranke, odnosno iz narodno socialne stranke, in napredna fronta je gotova. Ker še vendar nimajo upanja, da bi na limanice napredne fronte nasedlo dosti kalinov, pa so porabili še eno preslepilno sredstvo: dali so svoji kandidatni listi naslov »Združena slovenska gospodarska lista«. S tem pa so se gospodje samostalni demokratje najhujše urezali. Obstoji že namreč: »Združena slovenska gospodarska lista, in to je lista tistih Slovencev, ki so vsled gospodarstva samostalnih demokratov pri Slavenski banki izgubili milijone. Ali mislijo gospodje demokrati, da je v Sloveniji še neumnih mišk, ki bi se dale ujeti v past »Združene slovenske gospodarske liste«?!

Socialna demokracija v pravi luči.

Socialni demokrati ali socialisti, kakor se tudi imenujejo, obetajo svojim vernikom raj na tem svetu. Nebesa prepuščamo angelom, vrabcem in duhovnikom: to je njihovo geslo.

Tega so se naučili od svojega ustanovitelja in glavnega učitelja Karla Marxa, nemškega žida, ki je učil, da se da splošna sreča in zadovoljnost doseči edino le z odpravo zasebne lastnine in z upeljavo splošne lastnine na zemlji in vseh proizvodnih sredstvih. Ko bo izginil poslednji samostojni kmet, obrtnik, trgovec in industrijalec ter bodo vsi ljudje delavci v službi države ali naroda, bo napočila doba toliko zaželjenega raja na zemlji. Ta nauk se po svojem učeniku Marxu imenuje marksizem. Kako pa se godi tistim, ki hočejo po teh načelih doseči srečo in blaženost, dokazujejo vsi oni, ki so to poskušali, pa niso dosegli. Sama Marxova hči je svoje življenje končala s samoumorom.

Ker se marksistični program, ki mu služi socialna demokracija, dejansko ne da izvršiti, ga hoče socialna demokracija nadomestiti s praznimi obljubami in s strastnim hujskanjem zoper obstoječi red in zoper vse druge stanovalce. Tako hoče delavce ohraniti v stanju večne razburjenosti in nezadovoljnosti.

Kam pa to razburjevanje vodi, so dokazali nemiri na Dunaju 15. julija t. l., ki so se izprevrgli v pravcati poskus revolucije zoper državni red avstrijske države. Požiganje, ropanje, morenjenje: to so bila sredstva, s kojimi je nahujskana množica na Dunaju hotela izsiliti delavsko diktaturo. Neposredni voditelji dunajske delavske pobune so sicer bili komunisti, toda odgovornost za žalostne dunajske dogodke pada v isti meri tudi na socialne demokrate.

Komunisti sami niso tako številni, da bi mogli vprizoriti takšne dogodke, kakor so se 15. julija in nasledni dan

uporabljivega izsledovalca, kakor je bil Adalbert Berci. Ako bi bil slučajno stopil v službo pariškega ali londonskega redarstva, bi mogoče danes govorili o njem, da je eden največjih redarskih talentov. Komu ni znano, da je ravno on izsledil storilce najbolj zamotanih zločinov? Na splošno je bilo že znano, da Berci vse izsledil. Ako je redarstvo naletelo na bolj zamotan zločin, brez njega ni začelo z izsledovanjem. Napel je vse sile, neutrudljivo delal in se je kot kragulj spustil na zločinca, ko ni slutil in je že mirno užival sad svojega greha. Niti najmanjšega in najbolj nezatnega sledu ni izpustil in često je ravno s pomočjo takega sledu prišel do grešnika. Ni bil pravnik; v zaslišanjih je živžgal na sodne predpise, priznati pa se mora, da je izvršeno izpraševal. Pogleda ni obrnil od osumljenca, kot da mu hoče videti v dušo; na vsako kretnjo je pazil, ko da hoče dognati, katero izmed stavljenih vprašanj ga zadeva najbolj neugodno in ako je dosegel svoj smoter, se je čisto ure dolgo sukal krog tistega, dokler se zločinec ni zašel v protislovja. V takih slučajih je potem imel lahek posel. Nadvse prebrisan je moral biti zločinec, ki je tudi iz teh križajočih se vprašanj izšel nepoškodovan . . .

Sploh pa ni moja naloga, da držim o njem spominski govor. Nekdo se že najde na redarstvu, ki zadosti dolžnosti. Čas je že, da se vrnemo v sobo št. 13.

Nikolaj Berenyi, ki so ga ponoči umorili, leži v postelji. Ne da se spoznati, da je umrl nasilne smrti. Krog 30—32letni, zelo lepi mladi človek zbujaja v prvem trenutku vtis, ko da po prelupani noči še sedaj spi. Na obrazu nobene sledi o smrtnem boju. Oči zaprte, usta napol odprta. Dozdeva se, da je bil med spanjem umorjen. V srce so ga zabodli in umrl je, ne da bi se po zabodljaju vsaj za trenutek prebudil. — In ni drugega znaka za zločin kot rana. Na spalni srcaji in na odeji par kapljice krvi. — Obleka lepo urejena, pod zglatnikom velika denarnica iz usnja, v njej tritisoč goldinarjev; zlata ura, prstani na nočni omari, torej najbrž ni žrtve razbojniškega umora.

Preiskovalni sodnik izprašuje hotelskega vratarja:

— Kdaj je prišel g. Bernyi domov?

— Ob desetih zvečer.

— Ali niste opazili, da je bil bolj nervozen kakor navadno?

(Dalje prihodnjik.)

Dr. Guthi Loma: 1

GRBAVEC.

Detektivski roman. — Iz madžarsčine prevedel F. Kolenc.

I.

Kaj se je zgodilo v »Belem krokarju«?

Deveta ura zjutraj. G. Braun, spoštovani najemnik hotela »Beli krokar«, s prepadlim obrazom, obupno trka sem tertje po hodnikih I. nadstropja. Knjigovodjo, ki ga hoče eno in drugo vprašati, surovo odriva, nastavljenec v peklo pošilja in strašno kolne. Sedaj izstopi iz sobe št. 8 mlad uradnik pravosodnega ministrstva, ki že dolgo vrsto let stanuje v »Belem krokarju«.

— Kaj je, gospod Braun? Kaj se vam je zgodilo?

— Joj, niti ne vprašajte! Konec je mojemu dobremu imenu! Lahko zaprem hotel . . . Kakor že čitam v večernih listih, ki jim je le za senzacijo: »Grozen umor v Belem krokarju!« — »Tajnosti hotela!« — »Strahotna drama v Belem krokarju!« — Oh, moj Bog, kaj takega se še ni zgodilo v mojem hotelu!

— Kaj je res kdo umorjen?

— 13. je umorjen. Zakaj je prišel ravno k meni stanovat? Uničil me je! Na beraško palico me je spravil! Prvi natakar se je z mehkim glasom vmešal:

— Siromak g. Berenyi! On ne more za to . . .

— Molčite! Vi ste vzrok vsemu! Vedeti bi morali, kako tuje figure hodijo ponoči v mojem spoštovanem hotelu. Kako pridejo noter? Kdo jih pusti v nastropje? Zakaj ne legitimirate sumljivih ljudi? Da, vaša malomarnost je povzročila to strašno katastrofo. Vse vas odpodim! Lahko greste! . . .

— No, no! Ni treba tako obupati. En — dva dni se bo razpravljalo o dogodku, potem pa pride kaka novejša senzacija in bo ta pozabljena, kot da se ni nič zgodilo. Hm, če bi bil babjeveren, bi rekel, da se skriva vzrok nesreče v št. 13. Vedite, g. Braun, da mora lastnik hotela pri numeriranju vrat številko 13 vedno preskočiti!

odigravali na Dunaju. Saj nimajo nobenega poslanca v dunajskem parlamentu. Stopili so samo na čelo množici, ki je bila za čine razdejanja in nasilstva razpaljena vsled neprestane hujskarije socialne demokracije. Socialnodemokratski voditelji so potem, ko se je poskus revolucije ponesrečil, hoteli dokazati, da se tudi oni sami in ne samo komunisti razumejo na revolucionarna sredstva, in zato so proglasili prometni štrajk, katerega so morali brez vsakega uspeha prekiniti, s kojim pa so povzročili celemu narodnemu gospodarstvu velikansko škodo. Tako torej pada preko 100 mrličev na Dunaju in veliko število ranjencev ter gmotna škoda, ki znaša več stotin milijonov, tudi na račun socialne demokracije.

Slovenski socialisti so dunajski poskus, ki je povzročil samo zlo in toliko zla, odobraval ter so iz Maribora poslali kolegijalno brzojavko. Te brzojavke ni niti bilo treba, da se spozna mišljenje socialne demokracije. Saj je socialna demokracija povsod enaka ter ima povsod isti marksistični program. Ta program imajo tudi ruski komunisti ali boljševiki, ki se od socialistov razlikujejo samo po načinu postopanja, ker hočejo izvršitev tega programa izsiliti z delavsko diktaturo.

Drugače pa so slovenski socialisti in socialni demokrati svojim bratcem v Avstriji in širom sveta podobni, kakor jajce jajcu. Imajo zlasti iste hujskajoče manire, s kojimi netijo v Sloveniji razredni boj ter hujskajo delavstvo v brezuspešno borbo zoper vse druge stanove in v borbo zoper vero in cerkev. Zaslug za delavce, nameščence in uslužbenca pa nimajo niti toliko, kolikor je črnega pod nohtom. Niti nočejo delavcem dejansko pomagati, ker bi s tem zmanjševali nezadovoljstvo med delovnimi sloji. Njihov program pa zahteva, da morajo nezadovoljnost širiti in pomnoževati.

Kdaj bodo spregledali tisti ubogi zaslepljeni, ki tvorijo socialnodemokratsko čredo?! Kdaj bodo spoznali, da so samo slepo sredstvo v rokah socialističnih voditeljev, ki so needini med seboj ter se pobijajo, ker vsak išče sebe, ne pa ljudstvo?!

Slovinci skupaj!

Letošnje volitve poslancev v narodno skupščino bodo zelo zanimive. Srbske stranke se med seboj strašno kavsajo. Na zborovanjih se pobijajo, psujejo, streljajo. Stari politični prijatelji se grizejo med seboj. Radikalna stranka je razkosana na tri, štiri dele. Ravnotako demokrati in Radičevci. Nikjer ni sloge in edinosti.

Vse se čudi, da je v celi državi edino naša Slovenska ljudska stranka složna in edina. V naši stranki ni preprirov, ni sovraštva. Pri nas je bratska ljubezen, sloga in edinstvo doma. Za našim voditeljem dr. Korošcem gre ogromna večina slovenskega ljudstva. Pred tedni sem se mudil več dni v Beogradu in Zagrebu. Razgovarjal sem se z mnogimi politiki raznih strank. In vsi so se čudili, da Slovenska ljudska stranka nastopa v najlepši slogi in edinosti. »Za vas Slovence je velika sreča, da imate dr. Korošca in močno ter enotno Slovensko ljudsko stranko. V tem je moč slovenskega naroda!« mi je izjavil odlični politik v Beogradu.

Iz tega sledi, da moramo Slovenci ostati še naprej edini, složni, če hočemo kaj veljati in kaj doseči. Nasprotniki, posebno samostalni demokrati in socialni demokrati, to vedo. Radi tega šuntajo, hujskajo, lažejo in zavijajo na vse strani, da bi odtrgali kaj volilcev od Slov. ljudske stranke. Plačani krivi preroki bodo poslani sedaj v času volilne borbe od vseh strani v Slovenijo z namenom, da Slovence pri volitvah raztrgajo, razcepijo na čimveč strank in stranic. Sovražniki slovenskega naroda vedo, da je bodočnost Slovencev in Slovenije uničena, če nas razdružijo in če bi Slovenska ljudska stranka pri teh volitvah zgubila.

Zatorej, Slovenci, volilci! Ne razcepimo se, držimo skupaj, glasujemo vsi za našo Slovensko ljudsko stranko, ki ima prvo volilno škrinjico!

Da bomo nasprotnike poznali.

Gospod Gregor ima besedo!

Ker je Radič imel volilni govor, ga je seveda tudi gospod Gregor, vodja samostojnih demokratov, hotel imeti. Ker pa nima ljudi, katerim bi govoril, je napisal v »Domovino« volilno pismo: Najpreje prerokuje, potem pokopava, trepeče pred župniki in kaplani, nato pa opazi, da SLS — kleči pred Velesrbi in da to ne sme biti! (Seveda, do zdaj je klečal in še kleči pred Velesrbi on sam, ko je njegov gospod Srb Pribičević predsednik.) A vse to se zgodi, da dobi SLS v roke nož ter pokolje vse naprednjake (liberalce) v Sloveniji. — Celo pismo je izraz velikanskega strahu, ki je prevzel g. Gregorja ob teh volitvah. Njegova beseda pa bo ostala brez odmeva!

»SLS kleči pred Velesrbi.«

Zdaj vpijejo demokrati, da SLS kleči pred Velesrbi! Ali ni mar prišel Vukičević v Slovenijo k dr. Korošču? Ali se ni mar Vukičević izrazil, da Slovenija za bodoče ne sme biti več pastorka? Ali ni istočasno padla beseda, da so Srbi storili veliko napako zoper Slovence, ker so do zdaj pustili demokratom, da gospodarijo v Sloveniji po svoji mili volji, kako so storili tako kot kozel, ki je bil postavljen za vrtnarja! SLS ne kleči pred Srbi, ampak to-le se je zgodilo: Srbi so brenili izpred sebe Žerjavovce, ki so do zdaj ne le klečali pred Srbi, ampak so hoteli ukloniti ves slovenski narod, da poklekne pred Beogradom! Zdaj pa je konec te njihove izdajalske službe, zato jo javkanje samega g. Žerjava!

Nasprotniki kmata se združujejo!

Dr. Pivko, ki je med vojno uskočil na italijansko plat, je na svojo listo zbral tudi zastopnika narodnih socialistov, nekega Tumpeja, in za zastopnika kmetov na mesto, kjer ne bo izvoljen, pa tudi znanega Roškarja s Cvena. Pravijo, da je to napredni blok. Naprednjaki so od nekdanje nasprotniki kmata, zato ni čuda, da potegneta skup, pa nekaj takih, ki so danes tukaj, jutri tam, kot Urek in Roškar, pritegnejo in napravijo skupno listo. A jim ne bo uspelo, kljub temu ne, da bi oslabili SLS! Še bolj so se razkrinkali kot nasprotniki kmata in dežele, zato jim ne bo uspelo, da napredujejo!

Kdo voli za nasprotnike?

Ne le tisti, ki je dal svojo kroglico za nje, ampak pred vsem tudi tisti, ki ostane doma. Doma pa ostanejo večinoma le naši ljudje! 30 od 100 je pri zadnjih volitvah bilo takih. Zato so nasprotniki dobili več, kakor jim gre. Torej ne ostani doma na dan volitev, sicer si volil — nasprotnike slovenskega naroda!

Radičevcem trda prede!

Ni dobro znamenje za stranko, ako jo njeni ustanovitelji zapuščajo in uhajajo, ker jih je strah pred polomom in sramoto. Tako je zapustil radičevce Urek iz Globokega in tudi Roškar s Cvena. V Mariboru so pa mnogi razžaljeni in nočejo več blizu, ker komandira socialist Prepeluh. Kdo naj še rešuje to potapljačo se Radičevo barko, na kateri ni bilo za Slovence drugega kot smešenje in zapostavljanje. Ko »Kmetijski list« govori o političnih bergljah, misli gotovo nase in na svoj politični revmatizem, ki ga bo pri teh volitvah zvil!

Vsi zoper nas! A mi — zmagujemo!

Vsi politični nasprotniki, saj imamo en ducat strank in strančic, so različnega naziranja med seboj, a složni so v nastopu zoper slovenski, katoliški narod in njegovo zastopnico SLS. Med seboj si prizanašajo in vsi butajo le v mogočno stavbo SLS, da bi jo podrli. Ne bojimo se vseh teh strank in ne njihovih napadov. Naš narod je preстал že vse kaj hujskega! Eno pa je gotovo! Oni zberejo vsakokrat vse svoje sile, postavijo na volišče do zadnjega svojega moža, mi pa jih pustimo vsakokrat toliko doma! Zdaj se to pa ne sme zgoditi! Pripravimo vse, da bodo vsi naši volili!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Radikali in demokrati. Razmerje med obema strankama je v celoti dobro. Vsekakor pa so tako med radikali kot demokrati posamezniki, ki bi raje med obema strankama imeli spor in vladino krizo, kakor pa mirno in stvarno sodelovanje. Ti posamezniki, na radikalni strani pašičevci, na demokratski pa sam Davidovič, povzročajo vedno nove govorce in nove načrte, katere pa posebno samostojni demokrati po svoje povečujejo in pobarvajo. Jasno je, da si bodo demokrati preje stokrat premislili, kakor pa, da bi šli zdaj iz vlade.

Železnice se izročijo zasebni družbi. To je itak splošno znano, da so naše železnice precej v slabem stanju, da je vse nezadovoljno, oni, ki so nastavljeni, in oni, ki imajo z železnico opraviti. Glavni vzrok nereda pa je, da se upravljajo železnice po uradnem »šimelnu« in prav nič ne po trgovskih načelih. Zato izkazuje železnica (razen v Sloveniji) izgubo. Zdaj pa se v prometnem ministertvu razgovarjajo o načrtu, da bi železnice izročili zasebnim družbam ki bi jih kmalu dvignile in uredile, država bi pa še dobiček imela. Enako bo država napravila v raznimi drž. veleposelstvi. Tako bo oddala Belje, kjer ima letno visoko izgubo, dasiravno bi to posestvo moralo nositi milijonske dobičke. »Uradno« gospodarstvo je pač ena nesigurna stvar, posebno v današnjih časih, ko ljudje niso več prav zanesljivi.

Volilni boj. Čeprav smo drugače navajeni, da je vlada uganjala pri volitvah nasilja, smo presenečeni nad tem, kako sedanji ministrski predsednik ostro nastopa zoper vsako nasilje glede volitev. Že to dejstvo znači, da so se začele v celi državi drugačne razmere. Volilni boj se vrši za sedaj še v organizaciji posameznih strank samih, predvsem zaradi kandidatur. Ko bo to minilo, se bodo stranke spoprijele. V Sloveniji je volilno gibanje še zelo mirno. Zanimivo je, da nasprotniki SLS računajo, da bo zopet več ljudi, ki ne vedo in si ne dajo dopovedati, kako važne so volitve, ostalo doma in bodo na račun teh pridobili ravno oni sami, ker svoje volilce bodo vse spravili na volišče. Upati pa je, da se bodo v tem uračunali in da bodo zaupniki SLS storili svojo dolžnost.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na Rumunskem je mir. Čeprav so mnogi pričakovali, da bo smrt kralja Ferdinanda povzročila domačo vojno, se to vendarle ni zgodilo. Ministrski predsednik Bratianu je izdal poziv na vse stranke, da naj se mu pridružijo za skupno delo, ki naj uredi v Rumuniji državno politiko in vpeleje povsod pravičnost.

Madžarska išče prijatelje na Angleškem. Na Angleškem je politik in senator Rothermere začel braniti Madžarsko in hoče pridobiti angleško vlado za to, da se postavi na stran Madžarske proti Mali antanti. Dr. Beneš, češki zunanji minister, ga je takoj zavrnil v imenu cele Male antante. Madžarski gre za to, da dobi nazaj svoje nekdanje dežele, da bo pač bolj močna, obenem pa, da pride v zvezo z

morjem. Zdaj pa jo države Male antante krog in krog obdajajo. Pot do tega je pa še dolga.

V Avstriji bo ostal red in mir. Dr. Seipel je sklical narodno skupščino, kjer so posamezni govorniki zelo ostro ožigosali socialdemokratsko hujskanje delavstva, ki je komečno rodilo tako žalostne sadove. — Z Avstrijo obnavlja jo druge sosedne države trgovske pogodbe, tudi naša.

Italija in Francija tekmujeta med seboj in na meji pride vedno do kakega manjšega spopada, v tajnem političnem boju pa do trdega spoprijema. Tako je Italija začela sedaj nagajati Franciji s tem, da jej očita, da je kriva na tem, ker se Avstrija hoče priklopiti Nemčiji.

Reka — madžarsko pristanišče. Madžari imajo dogovor z Italijo, da dobijo Reko za prosto pristanišče. A do Reke pa ne morejo, razen po našem ozemlju. Dovoljenja za to pa še nimajo. Italija zahteva, da Jugoslavija ta njihov dogovor sprejme. To vprašanje bo rešeno, ko bosta Jugoslavija in Italija sklenili že pripravljene dogovore.

Kaj je z orožnimi vajami?

Vojaška oblast kliče veliko število vojnih obveznikov na orožne vaje. Prvotni poziv se je večinoma pri vseh glasil za 14., oziroma 16. avgust in sicer za štiri tedne. Na ta način mnogi ne bi mogli vršiti dne 11. septembra svoje dolžnosti kot volilci.

Zakon o volitvi narodnih poslancev jasno določa v čl. 3, da 15 dni pred volitvami in še 3 dni po volitvah vojaška oblast nikogar ne sme klicati na orožne vaje. Radi tega se je od naše strani opozorilo vojaško oblast na to okolnost. In te dni je izšla odredba vojnega ministra, da se morajo vsi moški, ki so bili v avgustu pozvani na orožne vaje, biti odpušteni dne 27. avgusta. Poveljniki vojaških edinic imajo strogo naročilo, da se morajo brezpogojno držati tega navodila. Torej dne 27. avgusta mora biti vsak poslan domov!

Ker so poklicani k orožnim vajam mnogi taki, ki družine brez njih se ne morejo preživljati, in delavci, vdovci z malimi otroci itd., jim svetujemo, da napravijo prošnjo za spregled orožnih vaj. Prošnja se naslovi na vojni okrug (okrožje). Biti mora dobro, a kratko utemeljena in kolektivna s 5 Din. Predložiti jo je treba na dan vpoklica g. komandantu. F. Žebot.

Odplačevanje davkov z 20% boni.

Na predlog poslancev Slovenske ljudske stranke se je v finančni zakon za l. 1927-28 sprejel člen 34, ki določa, da morajo davčni uradi od 1. aprila 1927 naprej sprejemati za plačilo dolžnih davkov priznanice (bone) od 20% odtegljajev pri kolekovanju kronskih bankovcev. V zakonu je povedano, da bo finančni minister predpisal še natančnejša navodila.

Glasom nekkih navodil, ki sta jih izdala ministertvo financ in delegacija v Ljubljani, davčni uradi niso sprejemali te bone za davke iz leta 1927, ampak samo za davke iz prejšnjih let. Zadnje tedne pa nekateri davčni uradi, n. pr. pri Sv. Lenartu v Slov gor., sploh niso sprejemali teh bonov.

Na prošnjo mnogih davkoplačevalcev sem dne 5. jul., ko sem se mudil v Beogradu, v finančnem ministertvu zahteval pojasnila, zakaj davčni uradi tako čudno postopajo. Predložil sem v imenu Jugoslovanskega kluba tudi pismeno pritožbo.

Dne 28. julija sem dobil iz ministertva uradni odgovor, v katerem finančni minister pravi, da se morajo sprejemati boni za vse »zapadle« davke za davčno leto 1927-1928. Okrožnica finančnega ministra je označena z štev. 7575 od 8. julija 1927. Na to okrožnico se lahko vsakdo sklicuje, kateremu davčni uradi ne bi hoteli sprejeti 20% bonov. Kolikor sem poučen, je tudi delegacija ministertva financ v Ljubljani pred 14 dnevi izdala okrožnico na vse davčne urade. V tej okrožnici je jasno povedano, da se morajo sprejemati 20% boni do vrednosti 1000 kron za vse zapadle davke, torej ne samo za davke iz prejšnjih let. Boni se morajo glasiti na ime davkoplačevalčeve ali pa umrlega prednika.

Ako bi kak davčni urad zopet ne maral sprejeti bonov, dasiravno imajo sedaj jasna navodila, naj se prizadeji pismeno obrnejo na tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru. Če bo kdo namenoma kljuboval našim ljudem in ne bo hotel sprejeti 20% bonov za odplačilo davkov, bo treba dotičnega primerno podučiti.

Franjo Žebot.

Kaj je novega?

Duhovniške vesti. Posle vodstva vuzeniške dekanije je prevzel č. g. župnik in duhovni svetnik Andrej Fišer na Ribnici na Pohorju. — Provizorjem vuzeniške župnije je imenovan tamošnji kaplan č. g. Anton Šparl. Nadžupnija Vuzenica je razpisana do 8. septembra.

Nevarna vlomilska banda na delu. V Mariboru je s pol no paro na delu zelo nevarna vlomilska banda, ki uganja svoj posel že en celi teden in si je izbrala za svoj delokrog mirnejše ulice ob mestnem parku, kjer prebivajo bolj premožne družine, ki se mudijo v poletnih mesecih po letoviščih. Ti vlomilci uporabljajo za vlome ne nočne ure, ampak najrajši čas takoj popoldne, ko so ljudje pri kosilu in nikdo ne pričakuje tatinskega obiska. Tako je bilo vlomljeno okrog poldne v nedeljo, dne 24. julija, v pritličje hiše Razlagova ulica 25 in odnešeno obleke in drugih vrednosti za več tisoč dinarjev. Par dni za tem so isti tički v opoldanskih urah vlomili in razsekali vrata stanovanja g. dr. Marina, ki prebiva malo višje od zgoraj omenjene ulice. Gotovo isti uzmovič je kmalu po vltomu pri g. dr. Marinu obiskal pri belem dnevu blagajno lesne tvrdke Wesnaver v Melju. Ko je bilo zaposlenih na dvorišču vse polno delavcev, je bilo vlomljeno od neznancev v blagajno in ukradenih 4000 Din. Zadnjo soboto so trije moški Razlagovo ulico in hoteli ponoči obiskati pralnico Nedog, kjer bi bili pokradli perilo, a jih je prepadil pes in sosed. Vlomilci so natančno vedeli, da g. Nedoga ni doma in se misli vrniti šele v ponedeljek zjutraj. Ravnokar opisane držeče pridno zasleduje policija, a se ji še ni posrečilo, da bi jej bili padli v roke ti skrajno drzni pretkanci.

Društvo katehetov Javantiške škofije. Redni občni zbor se vrši dne 22. t. m., ob 14. uri v dijaškem semenišču v Mariboru. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in pregledovalcev računov. 3. Slučajnosti. — V Mariboru, dne 1. avgusta 1927. Dr. Maks Vraber, predsednik.

Romanje na Brezje, ki so ga štajerski Slovenci v dneh od 31. julija do 2. avgusta priredili, je v vsakem oziru prav dobro uspelo. Udeležilo se ga je okoli 3000 ljudi pod tehničnim vodstvom oblastnega poslanca g. Fr. Hrastelja. Pridigovali so gg. profesorji Resman, Bogovič in Živortnik. Na prosvetnem zborovanju, ki ga je vodil predsednik Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec, so poleg dr. Hohnjca še govorili kanonik dr. Cukala, prof. dr. Sušnik, župnik Gomilšek in dr. Jeraj.

Na Trsat! Romanji iz Štajerske odpotujejo z vlakom, ki odhaja v petek, dne 5. avgusta, iz Maribora ob 17.20 (ta ima zveze iz stranskih prog). Udeleženci od glavni progi Maribor—Celje se lahko peljejo z vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 23.10, oni na progi Celje—Ljubljana pa lahko pridejo s sobotnim jutranjim vlakom, ki odhaja iz Celja ob 5.12 ter v Ljubljani takoj prestopijo v posebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 7.35 (po prihodu jutranjih vlakov). Romanju se lahko vsakdo pridruži, tudi tisti, ki še nima izkaznice. Kupi naj vozni listek do Sušaka, pa bo dobil na vlaku ali na Trsatu izkaznico proti plačilu 50 Din za eno osebo. Vsi napravijo brezplačen izlet po morju.

Trojna slovesnost v Ribnici na Pohorju. Takega dneva še ni imela Ribnica, kakor zadnje nedelje, dne 31. julija. Trojno slovesnost smo obhajali: 25letnico, odkar je duh. svetovalec Andrej Fišer v Ribnici župnik, dalje 30letnico mašništva njegovega brata g. p. Marka Fišerja in končno posvetitve cele ribniške župnije presv. Srcu Jezusovemu. Krono vsej slavnosti pa je nadel naš prevzvišeni knez in škof dr. Andrej Karlin, ki se je slovesnosti udeležil, bratoma-jubilantom pridigal in izvršil posvetitev župnije presv. Srcu Jezusovemu. Z otroško ljubeznijo in veseljem so se ribniški župljani pripravljali in udeležili svoje domače slovesnosti. V petek in soboto jutro so se pripravljali na posvetitev presv. Srcu s službo božjo in prejemom presv. zakramentov. Oba hodova v Ribnico, iz Brezna in Vuhreda so krasile vitke smrečice in slavoloki, okinčani s sv. podobami in pomembnimi napisi. Ko se je v soboto zvečer pripeljal nadpastir v spremstvu duhovščine, ga je pri cerkvi pozdravila množična množica z g. župnikom-jubilantom na čelu. Srečni in hvaležni in ponosni obenem so bili Ribničani na tako odlikovanje, kakoršno jim ga je naklonil prevzvišeni s svojim obiskom. Ko se je zmračilo, so zvonovi daleč naokoli oznanjali redko slovesnost, ves trg se je razsvetlil, kresovi na hribih so zaplamteli, pevci pa so zapeli prevzvišenemu in jubilantom izbrane pesmi. Tudi številni izletniki in letoviščarji so se udeležili slovesnosti. — Še lepše pa je bilo drugi dan, v nedeljo! Ves dan je bila ena služba božja: v jutro sv. maša jubilanta g. p. Marka, nato sv. maša prevz. nadpastirja, končno pozna služba božja g. jubilanta župnika Fišerja, pri kateri je pridigal prevzvišeni. Pri vseh treh službah božjih so ribniške cerkveni pevci s svojim krasnim petjem naravnost očarali vernike. Pred pozno službo božjo se je iz župnišča razvila v cerkev procesija, v kateri so nesli mladeniči nov kip presv. Srca, dar znane mnogokratne cerkvene dobrotnice. Nato je prevzvišeni pred novo blagoslovljeno podobo celo župnijo posvetil presv. Srcu. Popoldne se je slovesnost nadaljevala s slovesnimi večernicami in ginljivo prireditvijo Kat. prosv. društva: po mičnih deklamacijah je predsednik društva g. župan Luka Držečnik čestital č. g. župniku k njegovemu jubileju, povdarjajoč pri tem njegove velike zasluge na prosvetnem in gospodarskem polju, zahvaljujoč ga za vse njegovo trudapolno delo v društvu, v posojilnici in kmetijski podružnici. Slovesnost, ki je trajala ves dan, je zaključila prelepa igrice »Junakinja presv. Srca Jezusovega«, ki je gledalce ganila do solz. — Zopet se je ta dan pokazalo, da

je ni lepše slovesnosti, nego je cerkvena in pa lepšega veselja, nego je duhovno veselje!

Smrtna kosa. Na Pobrežju pri Mariboru je umrl po kratki in mučni bolezni v starosti 70 let v soboto, dne 30. julija, g. Ivan Macher, posestnik in oče mariborskega obč. odbornika g. Ivana Macherja. Imenovan je bil zaposlen kot kovač v delavnici drž. železnice v Mariboru skozi 37 let. Pokojni je bil dobri oče, skrben gospodar, marljiv in zvest delavec. Zaslužnemu možu naj bo lahka domača zemlja, ostali rodbini pa naše sožalje. Pogreb se je vršil v pondeljek ob 17. uri na pobreško pokopališče. Žena Jožefa Macher se zahvaljuje vsem znanem in prijateljem, ki so spremljali blagopokojnega na zadnji poti.

Osem polovnjakov vina so mu pokradli! Po Mariboru in okolici je dobro znan vinski trgovec g. Rot, ki ima svojo vinsko trgovino in kleti na Teznu pri Mariboru. Pri njem je bil uslužben pred meseci fantin, katerega je pa odpustil in je stopil fant v službo pri kmetu na Košakah kot pastir. Gospodarju se je zdela pastirjeva poštenost sumljiva, mu je odprl kovček in našel v njem kar tri cele in polne steklenice vina. Po ostrmem nastopu je nepoštenjakovi priznal, da je vino iz kleti g. Rota na Teznu. Preiskava je dognala, da se je posluževala cela tatinska družba tega fanta, ki je zlezal ponoči skozi ozko luknjo v Rotovo klet, tamkaj napolnjeval pletene velike steklenice z vinom in njegovi pomagači zunaj so jih vlekli na vrveh iz kleti. V družbi teh uzmovičev je bilo nekaj hlapcev ter dekel, ki so izrabljali tega fanta celih 18 mesecev in pokradli g. Rotu v obrokih celih osem polovnjakov različnega vina. Ta družba je sedaj pod ključem in g. Rot bo tudi za prihodnje znal boljše zavarovati svojo klet, da mu ne bodo uhajali k vinu skozi razne luknje mladostni tatiči.

Težka nesreča. V sredo, dne 27. julija, je bil pripeljan v bolnico v Mariboru 58letni prevzvitkar Jožef Stern iz Hoč. Podiral je na Pohorju smreke. Eno drevo je padlo na njega s tako silo, da mu je odrgalo levo nogo pod kolonom popolnoma od telesa. Sterna so kljub težki poškodbi šele naslednji dan pripeljali v bolnico, kjer pa se je posrečilo mu ohraniti življenje. Po čudovitem naključju namreč ni izkrmel, ker so se žile same zalepile, tako da je le malo krvi izgubil.

Zadruga čevljarskih mojstrov v Mariboru sklicuje za nedeljo, dne 7. avgusta 1927 ob pol 9. uri v Gambrinovi dvorani v Mariboru vse svoje člane k polletnemu občnemu zboru s prošnjo, da se istega točno udeleže. — Anton Krajcer, načelnik.

Nesreča na progi. Blizu postaje Slivnica pri Mariboru se je v sredo, dne 27. julija, popoldne zgodila težka nesreča. Posestnika Kaca, ki je gnil preko proge kravo, je povozil brzovlak ter ga usmrtil.

Sreča v nesreči. Potniki madžarskega brzovlaka, ki vozi v popoldanskih urah iz Maribora proti Čakovcu, so pri postaji Cirkovce videli prizor, ki je marsikomu šel na živce. Lokomotiva je prišla nenadoma datjati presunljive signale, naenkrat je spredaj nekaj pod kolesi zahreščalo in že so videli na levi strani nasipa kotrljati se čudno gručo, sestojčo iz konj, opreme in delov voza. Nazadnje se je gruča razvozljala, konji so se spravili na noge, izpod razvalin voza pa se je izkobil ves preplašen starejši kmetič ter še dalje časa začuden gledal za vlakom, ki se je hitro oddaljeval. Očividno mu ni šlo v glavo, kako slučajno je ušel strašni smrti pod kolesi. Po izjavi strojevodje je skušal kljub signalom tik pred vlakom prepeljati se preko proge. Mogoče je zamenjal brzovlak s tovornim vlakom, ter mislil, da bo imel še dovolj časa, toda skoro bi bil to plačal z življenjem.

Advokat dr. Milan Gorišek — kandidat za okraj Maribor levi breg. Samostojno demokratska stranka je postavila za okrajnega kandidata za narodnega poslanca advokata dr. Gorišeka iz Sv. Lenarta. Ta kandidatura bo prav posebno »vlekla« pri kmetijskih volilcih. Kar »dregali« se

bodo kmetijski fantje in možje pri škrinjci, ki bo predstavljala dr. Gorišeka. Saj je n. pr. v lenarškem okraju mnogo posestnikov in obrtnikov, ki jih je dr. Gorišek »osrečil«, da ga bodo imeli v spominu celo življenje! Čudno je samo to: Pred volitvami v oblastno skupščino dne 23. januarja 1927 je dr. Gorišek agitiral proti Slovenski ljudski stranki s tem, češ, SLS kandidira advokata dr. Vebleta, a njegova samostojna demokratska stranka kmeta Vračiča. Pri volitvah v narodno skupščino pa je dr. Gorišek pozabil, da je pozimi zabavljaj čez »klerikalne« advokate in sedaj se celo sam kot advokat ponuja za poslanca. Vprašamo ga, kje pa je sedaj pustil kmeta Vračiča?

Provizionisti, rentniki (bivši delavci), njihove zakonite žene in zakonski otroci, kakor tudi njihove vdove uživajo brezplačno vožnjo trikrat na leto v III. razredu, kakor tudi vožnjo po režijski ceni, ako so rentniki in provizionisti prebili v službi d rž.prometnih ustanov najmanj 5 let. Glede rentnikov se zahteva tudi, da so za delo popolnoma nesposobni. Rodbinski člani, zakonske žene in otroci, uživajo vožnjo po režijski ceni štirikrat na mesec, kakor žene in otroci aktivnih delavcev. Vsi zgoraj omenjeni naj se čimprej javijo z listno legitimacijo in zadnjim odrezkom položnice poštnočekovnega urada pri svojih pristojnih evidenčnih postajah.

Ciganska nadloga. V občino Dobrna pri Celju so se priklatili okrog 30. julija cigani. Računajoč z ljudsko lahkovernostjo, so izvabliali od ljudi razna živila in pred vsem denar. Nekatere kmete so preslepili z groznjami glede nesreč za par sto dinarjev. Ko so si napolnili svoje malhe, so se odpeljali proti sosedni župniji St. Janž. Za sleparijo so zvedeli dobrnski orožniki, ki so dohiteli tolpo pri St. Janžu in le orožništvu se je zahvaliti, da so dobili osleparjeni kmetje vsaj denar nazaj.

Cesta iz Luč v Solčave je popravljena do Kneza. Tako, da vozi od 31. julija že redno poštni avtomobil do tja. Od Kneza do Solčave (kake pol ure) se cesta ni popravila, pa vendar je v takem stanju, da se more peljati tudi z večjim vozom. Za cesto se je zelo pobrigal seveda v prvi vrsti g. poslanec Pušenjak, posebno pa g. okrajni gerent župnik Vogrinc. Tudi veliko in zadnjo brigo je imel g. okrajni poglavar Vovšek, ki je sploh vsem prizadetim Solčavanom nudil povsod materialno pomoč. Vsem smo Solčavani prav hvaležni!

Loterija solčavskega Orla se zaključi z 15. avgustom. Prosimo, da vsi, ki imajo te srečke, iste plačajo ali pa takoj vrnejo!

Opozarjamo cenj. čitatelje na važne tirolske živinske ogleda in sejme (v oglasnem delu).

Sigurno zaščitno zdravilno sredstvo pri vseh hamorrhoidalnih obolenjih je specifično delujoči »Posterizan«. Ta preparat je pripravljen na podlagi najnovejših znanstvenih izdajb iz črevesnih bakterij, ki po mesece povzročajo haemorrhoidalna vnetja. Niti eno sredstvo ne deluje v toliki meri povoljno in hitro na hemorrhoidalne težave, kakor »Posterizan«, ki se dobiva v vseh lekarnah. Informativno-znanstveno razpravo o tem pošlje brezplačno »Isis« d. d., Zagreb.

Gospodarstvo.

Izredno nadležen plevel na naših njivah in vrtovih.

(Rogovilček, latinsko: Gallinoga parviflora, nemško: Franzosenkraut.)

Ob priliki mojih potovanj v pretežno poljedelskih okrajih sem napravil zadnji čas zanimivo izkušnjo, da me za poljedelstvo posebno vneti kmetovalci največ sprašujejo, kako je pokončati voluharja, oziroma krtico, in kako bi se bilo iznebiti izredno nadležnega plevela rogovilčeka. O

Poročila S. L. S.

Načelnik SLS g. dr. Anton Korošec poroča v nedeljo, dne 7. avgusta, po rani sv. maši na shodu v Slivnici pri Mariboru in po pozni sv. maši (ob 11. uri) v Slovenski Bistrici.

Dr. Hohnjec priredi naslednje volilne shode: v nedeljo, 7. avgusta, po ranem cerkvenem opravilu v Ljutomeru; v nedeljo, 14. avgusta, po rani sv. maši v Gor. Radgoni, popoldne po večernicah v Veržeju; v pondeljek, 15. avgusta (na praznik Marijinega Vnebovzetja), po rani sv. maši pri Sv. Križu v pri Ljutomeru.

Shodi poslanca in kandidata Žebota. V nedeljo, dne 7. avgusta, po rani sv. maši pri Sv. Ani, po pozni pri Sv. Juriju v Slov. gor. — Dne 14. t. m. po rani maši pri Sv. Križu nad Mariborom, po pozni pri Sv. Juriju ob Pecnici, dne 15. t. m. po sv. maši ob pol 11. uri pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, popoldne ob dve pri g. županu na Velikem Boču. — Dne 21. avgusta po rani sv. maši pri Mariji Snežni, popoldne ob treh v Selnici ob Muri (Gornik). — Dne 28. t. m. po rani sv. maši pri Sv. Petru niže Maribora, po pozni sv. maši pri Spodnji Sv. Kungoti, popoldne ob štirih v Cirknici (Muršec). — V torek, 23. avgusta, bo v Mariboru seja zaupnikov-delegatov SLS in članov okrajnega odbora SLS.

Spodnji Duplek. Volilni shod SLS pri g. Gmajnerju je dobro uspel. Shod je dobro vodil naš župan g. Jurša. Govor kandidata g. Žebota smo poslušali z velikim zanimanjem in smo ga vsi odobrvali. Obljubili smo, da bomo vsi delali na to, da bodo vsi volilci šli dne 11. septembra volit Slov. ljudsko stranko.

Veličasten shod SLS pri Sv. Barbari v Slov. goricah se je vršil v nedeljo, dne 31. julija. Na visokem hribu in široki trati okoli cerkve je bilo ljudi kakor mravelj. Prišli so volilci tudi iz sosednjih župnij. Zborovanje je vodil predsednik krajevne organizacije SLS in župan g. Kajnih. Govor kandidata Franjo Žebota so zborovalci odobrvali s pritrjevanjem. Velik utis je napravilo na mnogobrojne zborovalce, ko je predsednik v imenu cele župnije izročil kandidatu še pismeno zahvalo SLS, dr. Korošcu in poslancu g. Žebotu za uspešno brambo ljudskih pravic. Kot nekaka pri

sega se je glasil vsklik predsednika: »Obljubljamo, da bomo dne 11. septembra vsi volilci šli volit in bomo glasovali samo za eno stranko, to je za SLS, ki ima prvo škrinjico.« — Po zborovanju je stopil k našemu kandidatu mož, ki je bil dosedaj hud nasprotnik in je izjavil: »Odobravam Vaš govor in bom volil z Vami, ker je Vaša stranka najbolj poštena med vsemi.« — Krajevni odbor SLS je imel skupno z agitatorji zaupno sejo o pripravah za volitve.

Hajdin. V Društvenem domu se je v nedeljo, dne 31. julija, popoldne zbralo veliko število volilcev. Narodni poslanec Franjo Žebota nam je podal zanimivo politično poročilo. Tu bomo vsi volili zopet našega dr. Korošca in prof. Vesenjaka. Organizirali bomo dobro udeležbo pri volitvah.

Volilni shod g. Faleža pri Sv. Lovrencu na Pohorju. V nedeljo, dne 14. t. m., takoj po rani službi božji ima dosedanji naš poslanec in kandidat g. Falež volilni shod. Ta shod se vrši v mežnariji. Volilci, možje in fantje, in vsi pristaši SLS, agitirajte za ta shod, da bo naša udeležba prav množična in naša zmaga na dan volitev sijajna in častna. Koliko izgovorov imajo nekateri glede shodov in volitev: »Bi bil šel na shod, pa nisem vedel zanj!« beseduje prvi. »Bi bil šel volit, pa kandidata ne poznam!« se kuja drugi itd. Da se vsemu temu odpomore, se razglasi shod v časopisu en teden poprej in tudi pri cerkvi se bo pravčasno naznanil. Pridite torej vsi; dne 14. avgusta je najlepša priložnost, da g. kandidata vidite in slišite, ker vsakega posebej se kandidat kazati in predstavljati ne more.

Volilni shod v Sv. Križu pri Belih vodah se vrši dne 15. avgusta na praznik Vnebovzetja Marije device po sv. opravilu (ob 10. uri) predpoldne. Poroča narodni poslanec g. Vlad. Pušenjak. Vsi uljudno vabljeni!

Volilni shod SLS v Žetalah se vrši v nedeljo, dne 14. avgusta po rani sv. maši. Poroča oblastni odbornik in poslanec g. Kranjc.

Shodi poslanca Vlad. Pušenjaka, oziroma njegovega namestnika: Dne 14. avgusta po rani maši v Gornjemgradu, popoldne pri Sv. Frančišku v Sav. dolini. Dne 15. avg. po rani maši v Lučah, po maši, ki se vrši ob 9. uri, pri Sv. Križu nad Belimi vodami, po velikem opravilu v Solčavi. Dne 21. avgusta po rani maši v St. Ilju pod Turjakom, ob treh popoldne v Turiški vasi pri županu, ob sedmih zvečer v Legnu pri Plesniku.

Volilni shod SLS v Velenju. V nedeljo, dne 7. avgusta, ob treh popoldne se vrši v Društvenem domu v Velenju volilni shod za župnije Velenje, St. Ilj, St. Andraž in St. Janž. Po shodu se vrši prosta zabava v gostilni vrlega župana Tajnška (prej Špenkova gostilna), kjer nastopi pevski zbor iz St. Andraža in še drugi pevski zbori. Pričakuje se obilna udeležba iz vseh navedenih župnij!

Sv. Križ pri Slatini. Tukaj se je vršil v nedeljo, dne 24. julija, po službi božji volilni shod, na katerem je govoril kandidat g. Jakob Vrečko in njegov namestnik g. dr. Ogrizek. Popoldne istega dne sta imela omenjena gospoda volilni shod pri Sv. Florijanu pri Rogatu. Shoda sta bila dobro obiskana, nasprotniki so mirno poslušali.

Sv. Rok ob Sotli. V nedeljo, dne 31. julija, zjutraj po sv. opravilu se je vršil pri nas prvo lepo obiskano volilni shod SLS pod predsedstvom g. Antolinea, na katerem sta govorila gg. kandidat Vrečko in njega namestnik g. dr. Ogrizek. Volilci so sledili govornikom z vsjo pozornostjo in mirno vstrajali nad poldruvo uro ter navdušeno pritrjevali njunim izvajanjem. Bilo je na shodu tudi precej naših bratov Hrvatov, ki so odločno bili proti Radiču in njegovi demagoški politiki, tudi na Hrvaškem je zanimanje za HPS veliko. Mi Šentrokovčani se ne bomo vstrašili poti v Rogatec na volišče in bomo vsi kot eden mož, naj si bo kmet, delavec ali obrtnik, polnili z našimi kroglicami prvo škrinjico za našega kandidata g. Vrečkota ter s tem pokazali dne 11. septembra neomajeno zaupanje v SLS in njenega voditelja g. dr. Korošca.

Gomilsko. V nedeljo, dne 31. julija, se je vršil tukaj shod SLS. Poročala sta okrajni kandidat g. dr. J. Hodžar in namestnik g. Alojzij Kronovšek. Shod je vodil posestnik g. Anton Rančigaj. Zborovalci so z velikim navdušenjem sledili izvajanjem poročevalcev. Dne 11. septembra bo tudi Gomilsko kot en mož izreklo zvestobo stranki slovenskega ljudstva.

Zgornja Ponikva. Po popoldanski službi božji nam je v nedeljo, dne 31. julija, poročal poslanec g. dr. J. Hodžar. Kljub vročini in zmučenosti se je shoda udeležila skoro polovica vseh tukajšnjih volilcev, ki je enoglasno izrekla zaupanje voditelju slovenskega naroda g. dr. Antonu Korošcu in kandidatom SLS.

prvem škodljivcu so vsi naši strokovni listi poročali že obširno in so za njega pokončevanje nasvetovali že nešteto sredstev z večjim ali manjšim uspehom. Na rogovičeka pa je menda v naši javnosti, v neki številki »Kmetovalca« pred par leti prvič opozoril kmetijski svetnik g. Rosman. Ker se ta plevel vedno bolj širi in ker vsled nepričakovano nagle razmnožitve naše kmetovalce vedno bolj plaši in bega, bomo opisal na kratko še jaz tega škodljivca.

Rogoviček je v naših krajih šele prav kratko dobo znan in radi tega ga ljudstvo povsod drugače nazivlje. Ponekod ga nazivljejo kot »novo zel«, drugod, posebno v laškem okraju, pa je znan pod imenom »hudoletnica«, amerikanska in fabriška zel, divja ajda, divja brežuljka itd. V Gornjemgradu ga imenujejo »graščinska favšija«, ker se je menda v večjem obsegu prvič pojavil na ondodnih graščinskih poljih. V celjski okolici je splošno znan pod imenom: hudičeva zel.

Ta plevel je doma v južni Ameriki in se je pojavil v Evropi prvič šele leta 1807. Kljub temu, da spada škodljivec torej k tropskim, enoletnim rastlinam, je njegovo seme popolnoma neobčutljivo za mráz.

Rogovička najdemo po vseh zemljiščih ter raste izredno hitro, cveti in zori neprestano od meseca junija do pozne jeseni. Seme dozori v par dneh celo, ako rastlino v cvetju izruvamo in jo pustimo ležati na tleh. V zemlji se nahajajoče seme obdrži kaljivost jako dolgo ter vzkalji še po par letih, ako pride pri obdelovanju na površje.

Kakor za vsako bolezen in za vsakega škodljivca velja tudi pri zatiranju tega plevela kot najučinkovitejše sredstvo staro pravilo: bolje zabranjevati, kakor pokončevati! Radi tega se tudi rogovička najlažje ubranimo, ako preprečimo po možnosti vsako zapleveljenje naših kulturnih zemljišč s plevelnim semenom. Sejati je le skrbno prečiščena žitna semena in je zabranjevati, da bi se rogovičkovo seme zasejalo na našem polju s sosednih zapleveljenih zemljišč. Ta način zatiranja pa je mogoč in uspešen samo, ako se loti pokončevanja celi prizadeti okraj in uničujemo plevel, kjerkoli ga najdemo, tudi po pustih zemljiščih in na pašnikih. To delo je začeti kolikor mogoče zgodaj, pred prvim cvetenjem, in je uničevanje tekoma leta večkrat ponoviti. Izruvane rastline že iz prej navedenega razloga ne smemo pustiti ležati. S skrbnim in pogostim okopavanjem bomo posebno njive z okopavinami lahko očistili plevela. Kjer je zapleveljenje že zelo močno in splošno moramo zatiranje rogovička ponavljati par let, ker z obdelovanjem spravimo vedno novo seme na površje.

Škodljivcu pridemo v okom tudi s primernim kolobarjenjem. Po žetvi je strnišče takoj plitko preorati, da seme vzkalji, ozeleneli plevel pa pokončujemo s pogostim branjem. Preveč zapleveljene njive kaže posejati s krmskimi rastlinami, predvsem z lucerno, ali pa spremeniti jih začasno v umetne travnike.

Zatiranje z raznimi kemičnimi sredstvi se je le v redkih slučajih obneslo. Dobre uspehe je bilo po izjavi nekega tovariša na Koroškem zaznamovati z uporabo apnodušika in sicer pri lucerni. Apnodušik, posejan po ozelenem lucernišču, je močno oviral razvoj rogovička, ne da bi lucerna znatno škodoval. Med zelenimi okopavinami pa plevel žal ne moremo pokončevati z navedenim sredstvom, ker bi le-to preveč ožgalo tudi kulturne rastline.

Opomniti je tudi, da se rogoviček na krompiriščih, na katerih se krompirjevka zgodaj posuši — ponekod že meseca julija — naravnost umetno goji. Radi tega kaže v krajih, zapleveljenih močno po rogovičku, saditi po možnosti le pozno zrelo krompir, katerega krompirjevka ostane do pozne jeseni zelena. Naravno je zelo priporočljivo, ako hočemo ohraniti krompirjevko zdravo in zeleno, in hočemo s tem zabraniti tudi bohoten razvoj raznega plevela, pred vsem rogovička, škropiti krompir redno tudi z raztopino modre galice in apna, kakor delajo z uspehom v vseh naprednih krajih.

F. Wernig, kmet. ref.

Galicija. Da naša Galicija ne bo zaostala dne 11. sept. za drugimi slovenskimi župnijami, je pokazal shod SLS, ki se je vršil pri nas v nedeljo, dne 31. julija. Po ranem sv. opravilu je otvoril shod pod milim nebom oblastni poslanec g. Davorin Kranjc in podal besedo tajniku SLS v Celju. V kratkem in jedrnatem govoru nam je tajnik g. Ivo Peršuh orisal politični položaj v državi, označil stranke, ki moledujejo med nami za kroglice in povdaril važnost predstoječih volitev. Po shodu smo za načelnika naše krajevne SLS izvolili oblastnega poslanca g. Davorina Kranjca, za podnačelnika pa domačega provizorja č. g. Kramaršiča. Galicija zaupa svojemu voditelju g. dr. Korošcu in njegovim tovarišem poslancem in bo to zaupanje dne 11. septembra tudi v dejanju pokazala, ko bo složno volila 1. škrinjico!

Volilni shod SLS v Svetini pri Celju. Volilni shod za državnozbornske volitve priredi naša stranka na Svetini v nedeljo, dne 7. t. m., po prvem sv. opravilu v prostorih g. Klinarja. Govorita gg. dr. Voršič in tajnik Peršuh iz Celja. Vrli Svetinčani pridejo vsi!

Naša društva.

Maribor. Katoliška Omladina priredi v nedeljo, dne 7. t. m., vrtno veselico na stavbišču Omladinskega doma v Cvetlični ulici 28. Vsi prijatelji poštene zabave uljudno povabljeni! Začetek ob 4. uri popoldne. — Odbor.

Sv. Lovrene v Slov. gor. V nedeljo, dne 14. avgusta, na lovrenško nedeljo, ima tukajšnji orlovski odsek svojo prireditve. Predpoldne skupna udeležba Orlov pri slovesni službi božji. Popoldne po večernicah pa je javni telovadni nastop na Kovačičevem dvorišču. Nastopijo člani, lepa vrsta mladev ter četa naših najmanjših, naših Orličev, z raznimi točkami. Lepo in veselo jih bo gledati. Na prireditvi govori tukajšnji rojak č. g. Granfola, kaplan v Celju, in še drugi. Naša dekleta bodo pa nudile občinstvu sladke okrepčilne pijače ter dobrega peciva. Po prireditvi licitacija dobitkov. Pri nastopu svira svetinjska godba. Ta popoldne vsi med našo orlovsko mladino!

Sv. Trojica v Slov. gor. Verski shod naših mož in prva pevska prireditve zborov od Sv. Antona, Sv. Benedikta in Sv. Jurija sta zadnje nedeljo krasno uspela. Bil je to dan

Nekaj o lovskem zakonu.

Iz laškega okraja nam iz kmetijskih krogov poročajo in pozivljajo narodne in oblastne poslance, da se pri sestavi novega lovskega zakona vpošteva želje kmetijskega stanu, ki največ trpi vsled škode, katero mu povzroča divjačina. Navajajo se primere, iz katerih je razvidno, da so lisice v eni sami občini odnesle 61 kokoši in 1 puro. Kje pa je škoda, katero so na poljih napravili jazbeci, divje svinje, srne in fazani? Pri enem samem posestniku so zajci objedli 265 mladih sadnih dreves. Pozivljajo oblastne poslance, da pri sestavi in razmotrivanju novega lovskega zakona vpošteva v prvi vrsti kmetijski stan ter da bi imeli posestniki pravico, divjačino, katera jim na poljskih pridelkih dela škodo, enostavno pobiti. Ker je sedajni zastareli lovski zakon faktično tako okoren, prosimo, da spravi oblastna skupščina pri prvi prilležitosti novi lovski zakon v razpravo, oziroma v pretres ter da se naša upravičena prošnja v največji meri tudi vpošteva. Dejstvo je, da škoda, katero povzroči divjačina na polju kmetiskemu stanu, prekorači v ogromni višini denarno svoto, katero dobivajo občine od posameznih najemnikov lova. — Umestno bi bilo, da bi tudi v posameznih slučajih imele pravico občine, oziroma njih odbori, v lovskih zadevah soodločevati.

Stanje vinogradov. Splošno se sodi, da vinogradi letos niso obloženi. Lepo vreme pa je povzročilo bujno rast in lep razvoj grozdja, ki je ostalo zdravo. Trtne bolezni niso nastopale v večji meri in ako bo ugodno vreme trajalo še dalje, se tudi ni bati, da bi povzročale večjo škodo. Oidij, ki ljubi vročino, se vsled marljivosti in letos učinkovitega žveplanja ne razvija. Sicer se tuintam pokaže na kaki jagodi, ali si izbere posamezni trs, v večjo škodo pa ne nastopa, ker ga vinogradniki takoj uničijo in zabranijo razširjanje z marljivim žveplanjem. Glede kvantitete se obeta boljše trgatve kot lani, vendar pa bo ostala trgatve precej pod normalo. Kakovost pa bi znala biti izvrstna, ker je razvoj za 2—3 tedne naprej, ako ne bo daljšega dežja, kar bi povzročalo pokanje jagod in gnilobo. Morda pa bo letošnja kapljica slična oni leta 1917 in 1921, kar bi posebno želeli našim skrbnim vinogradnikom, ki trpijo že več let vsled neugodnega vremena in vinske krize. Vinske zaloge so že precej izčrpane. Vsled lastnega konzuma in zadnjih neugodnih let v drugih državah se je precej našega vina izvozilo v zadnjem času na Francosko, v Avstrijo in celo na Madžarsko. Strokovni listi cenijo stare zaloge v Dalmaciji na 30.000, v Banatu in na Hrvaškem na 60.000, in mislim, da ni seženo previsoko, ako cenim zaloge v Sloveniji na 10.000 hl. Do novega leta bo domači konzum porabil te pičle zaloge, če tudi bi bila večja. O cenah novemu moštu se še ne more govoriti, dokler ne pride grozdje pod stiskalnico.

Okrajni zastop v Ptuj — prodaja sadja in vrbja. Okrajni zastop v Ptuj prodaja vsako leto dražbenim potom ob gotovem času sadje ob okrajnih cestah in vrbje v prodni jami v Dornavi ter to prodajo vedno tudi pri cerkvaš posameznih župnij na običajen način in pa po časopisnih razglasi. Navzlic temu pa pridejo naknadno vedno še ljudje ter se pritožujejo, da bi se bili radi te prodaje udeležili, pa niso o tem ničesar vedeli. Lansko leto, ko je bila obilna sadna letina, se je za prodajo sadja ob okrajnih cestah v področju okrajnega zastopa ptujskega zanimalo veliko ljudi, kateri so si ob prodaji nakupili sadje za svojo domačo uporabo. Letos pa, ko je v splošnem sadna letina slabejša od lanskega leta, se ljudje za prodajo sadja še bolj zanimajo ter dnevno povprašujejo, kedaj se bode ta prodaja vršila in pa kedaj se bo prodajalo vrbje v prodni jami v Dornavi za pletenje gospodarskih košev in drugih pletenin. Vsem, kateri se za prodajo zanimajo, se tem potom izrecno naznanja, da je sadno drevje ob okrajnih cestah le deloma obrodilo ter ga je tudi v ptujskem okraju v splošnem zelo malo. Ob nekaterih cestah, kakor n. pr. ob Kra-

splošnega veselja in navdušenja. Obširnejše poročilo prinesemo prihodnjik.

Čadram. Tukajšnji orlovski odsek vprizori v nedeljo, dne 7. t. m., ob treh popoldan pretresljivo ljudsko igro: »Razvalina življenja«. Pisatelj Finžgar je znan kot najboljši poznavalec priproste ljudske duše, zato je ravno med priprostimi narodom ta igra najbolj na mestu. Pridite!

Šmartno ob Paki. Kres prosvete je vzplamtel tudi pod prijazno Oljko. Dne 7. t. m. obhaja naše Prosvetno društvo svojo 30letnico. Ta dan bo pokazal, kako imenitno kulturno nalogo vršijo ravno naša prosvetna društva. Nobenega šuma, nobenih paradnih nastopov, tiho in skrito je njihovo delovanje med narodom, pa vendar lahko mirno trdimo, da so prosvetna društva matica vseh organizacij in ognjišče vsega napredka. Slavnost se bo vršila s sledečim vsporedom: Dopoldne ob 10. uri slovesna služba božja, katere se udeležijo vsi člani z mladinskimi odsekom. Sveto mašo in slavnostni govor bo imel ustanovitelj društva č. g. Ivan Doberšek, sedaj župnik v Sevnici ob Savi. Popoldne ob pol treh nastopi najprej domači pevski zbor, nato se v kratkih besedah objasni 30letno delovanje društva in se ustanovitelju izroči častna diploma. Kot zastopnik Prosvetne zveze pride na slavnost znani mladinoljub g. dr. Ivan Prijatelj, ki nam bo v posebnem govoru pojasnil pomen prosvetnega dela. Po govoru vprizoriijo člani na novem društvenem odru zelo priljubljeno igro »Mlinar in njegova hči« v petih dejanjih. Nazadnje nam zopet zapojejo domači pevci več lepših pesmi. Na prireditvenem prostoru bo poskrbljeno tudi za potrebna okrepčila. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu pod župnijskim kozolcem. Vsi prijatelji mladine, vsa sosedna prosvetna in orlovska društva, zlasti možje in mladeniči domačini pridite, da se ogrejete ob tem kresu za lepo in plemenito prosvetno delo. Gostje iz drugih župnij imajo ugodno železniško zvezo.

Vojnik. Tukajšnji orlovski odsek priredi v nedeljo, 4. septembra, veliko tombolo. Za enkrat poročamo samo to, da imamo izredno veliko in lepih dobitkov. Segajte pridno po srečkah, da boste tudi Vi deležni velike sreče, katera Vas skoro gotovo doleti, ako kupite par srečk naše bogate tombole.

Kostrivnica. Tukajšnji Orel priredi ob svoji petletnici obstoja dne 15. avgusta javni nastop in sicer s sledečim

splošni cesti od Pobrežja (»Suha veja«) proti Majšbergu in pa od Ptuja proti Spuhliji so posamezna drevesa zelo polna, drugod pa zopet manj, veliko drevja je pa popolnoma praznega. Da bodejo zainteresenti o letošnji prodaji sadja in vrbja v področju ptujškega okrajnega zastopa čimbolj obveščeni, se naznanja, da se vrši letos ta prodaja po naslednjem redu: V nedeljo, dne 7. avgusta, ob dveh popoldne, se prodaja vrbje v prodni jami v Dornavi. Vsak izdražitelj plača izdražbano vrbje takoj na licu mesta ter ga prevzame v lastno odgovornost, razen tega je pa tudi dolžan, vrbje po pri prodaji danih navodilih porezati, da se z napacnim rezanjem gojenju vrbja ne škoduje. Sadje se pa bo prodalo po naslednjem redu: 1. V pondeljek, dne 8. avg., ob okrajni cesti Ptuj—Maribor z začetkom ob 8. uri na G. Bregu pri Ptuj, potem pa okroglo ob 11. uri ob okrajni cesti Hajdina—Račje z začetkom pri Sv. Kungoti proti Hajdini in približno ob enih ob okrajni cesti Hajdina—Pragersko. 2. V torek, dne 9. avgusta, ob okrajni cesti Turnišče—Cvetlin in sicer z začetkom ob 8. uri pri turniškem kovaču proti St. Vidu in popoldan ob enih ob okrajni cesti Ptuj—Krapina in sicer v smeri od Majšberga proti Suhu veji. Ob štirih popoldan pa ob okrajni cesti Ptuj—Rogatec z začetkom pri posestniku g. Pintariču na Zgornji Hajdini. 3. V sredo, dne 10. avgusta, ob okrajni cesti Ptuj—Zavrč z začetkom ob 8. uri pri rogozničkem mostu v Budini proti Spuhliji in odtod proti Bukovcem, ob enih popoldan pa od Spuhlija proti Gorišnicom. 4. V četrtek, dne 11. avgusta, ob okrajni cesti Ptuj—Ljutomer z začetkom ob 8. uri pri gostilni g. Marčinko v Rogoznici, odtod pa proti Dornavi, potem pa ob okrajni cesti Ptuj—Gornja Radgona v Pacinju. Tudi sadje plača vsak izdražitelj takoj na licu mesta ter prevzame istega v lastno odgovornost, obenem pa je dolžan, drevje ob snemanju sadja pred poškodovanjem dobro čuvati.

Specijalna kmetijska šola v št. Juriju pri Celju javlja, da se začne 12mesečni tečaj za šolsko leto 1927-28 početkom oktobra. Sprejemni pogoji so isti kot za tekoče leto. Na zavod se sprejme 30 gojencev in sicer 20 kot državne gojence na prosta mesta, 10 kot privatne gojence na plačujoča mesta. Prosilci za državna prosta mesta morajo vložiti svoje prošnje pri sreskih poglavarstvih vsaj do 10. septembra, kjer je po odredbi ministrstva določena tudi posebna komisija, ki je dolžna obrati sama vsaj dva primerna fanta (kmetjska) iz sreza za vstop v šolo. Ti odbrani so deloma tudi oproščeni kolekovanja prošenj. S 15. septembrom pošljejo srezi potom velikega župana zbrane prošnje upravi šole, ki definitivno odloča glede sprejema. Prosilci za prosta mesta morajo biti le iz mariborske oblasti, nad 16 let in po možnosti ne nad 19 let stari, ki so dovršili vsaj štiri razrede osnovne šole in so telesno zdravi. Biti morajo kmetjski sinovi, za katere se predvideva, da ostanejo na kmetiji. Oni, ki pozneje odidejo v službe, morajo povrniti stroške šolanja državi. Prosilci za plačujoča mesta pa vložijo prošnje do 15. septembra direktno na upravo zavoda. Tudi ti morajo biti kmetjski sinovi in kot taki plačajo sedaj 150 D na mesec, le dva smeta biti iz drugih stanov, plačata pa po 300 Din mesečno. Privatni gojenci smejo biti tudi starejši in tudi iz drugih oblasti. Primerno je, da gospodarsko boljše situirani zaposlijo takoj za privatna mesta, ker se je lani dogodilo, da radi številne priglasitve na prosta mesta ti sploh niso bili sprejeti v zavod. — K prošnji se morajo priložiti sledeči dokumenti: krstni list, domovnica, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, нравstveno spričevalo, potrdilo staršev, da ostane sin doma in potrdilo občine ali davčne oblasti glede obsega posestva staršev in višine zemljiškega davka, plačujoči tudi potrdilo staršev, da bodo plačevali redno oskrbnino. — Direktor: inž. Petkovšek l. r.

Hmeljarsko predavanje v Vojniku. Na prošnjo tukajšnje kmetijske podružnice je prišel v nedeljo, dne 31. jul., predavati o hmeljarstvu g. nadučitelj Anton Petriček iz Žalca. G. Petriček nam je v svojih uvodnih besedah povedal,

sporedom: Ob enih popoldne se zberemo skupaj na Podplatu, nato odkorakamo v sprevedu z godbo na čelu v Kostrivnico k večernicam. Po večernicah odhod na telovadišče. Izvajale se bodo proste vaje članov in članic, naraščaja in gojenk, lahka atletika in orodna telovadba. Vsi prijatelji orlovstva se vabite, da pridete gledat, kaj znajo naši fantje, Orli in Orlice. Ker bo vstopnina čisto mala, gotovo ne bo nobenemu žal, če si ogleda to slovesnost. Bog živi!

Viničarski vestnik.

Iz centrale. V min. mesecu sta umrla dva člana Strok. zveze viničarjev in sicer tov. Panič Jakob, viničar v Vuzmetincih, in Škrjanec Mihael, viničar v Brebrovniku, oba od skupine Sv. Miklavž pri Ormožu N. p. v m.! — Ker je s 1. julijem potekel čakalni rok za izplačevanje nezgodnih in posmrtninskih podpor iz ustanovljene Vzajemne samopomoči naše organizacije, se je izplačalo družinam umrlih članov po 300 Din vsaki. Gotovo jim je ta denar dobrodošel. Zato naj ne bo viničarja, ki ne bi bil član naše organizacije, ker noben ne ve, kje in kedaj ga nesreča počaka in ravno tedaj, ko je najmanj pripravljen!

Javna zahvala! Podpisani bi moral že pred leti plačati neke kazenske stroške, kar pa nisem mogel, ter se je dosedaj nabralo skupaj 1800 Din. Nimam pa kot viničar razen štirih nedorastlih otrok prav nobenega premoženja, in ker je zadnji čas oblast zelo pritiskala na mene, sem že bil skrajno obupan. V takem položaju sem se obrnil za posredovalno pomoč na Strokovno zvezo viničarjev, katere centralni tajnik, oblastni poslanec tov. Rozman mi je pomagal s prošnjo, tako, da se mi je celotna svota 1800 Din odpustila. Dolžnost, pred vsem pa hvaležnost mi narekuje, da se zategadelj javno zahvalim za posredovanje naši stanovski organizaciji, vsem viničarjem pa kličem: Samo v Strokovni zvezi viničarjev je naše edino pribežališče, naš dom. — Franc Hojnik (lastnorčni podpis), viničar, Podgradje pri Ljutomeru.

da je letos ravno 50 let, odkar je bil nastavljen kot podučitelj na naši ljudski šoli. Njegove oči, njegov glas so nam povedali, kaj on čuti ob spominu tega svojega 50letnega jubileja, zato je, kakor se je sam izrazil, s tem večjim veseljem zopet prišel v svoj znani mu kraj. Zelel je našim hmeljarjem tako odkrito in ljubeznipolno blagostanje, kot more storiti samo najplemenitejši človek, kateremu grede besede iz globin svoje duše, kjer ni laži in hinavščine. Zahvaljujemo se g. Petričku za njegov trud, kar pa vemo, da to ni trud, ampak zadoščenje njegovemu plemenitemu čutu, da je prišel podučevati naše hvaležno ljudstvo o eni najvažnejših panog gospodarstva, o hmeljarstvu in mu želimo, da ga Bog zdravega in veselega ohrani še vsaj do 60letnega jubileja.

Mariborski trg dne 30. julija 1927. Kakor po navadi je bil tudi ta trg prav dobro preskrbljen in obiskan, le slaninarjev je bilo zopet samo 11. Cene mesu pri teh kot tudi pri domačih mesarjih se od pretečenega tedna niso spremenile. Kmetje pa so pripeljali 35 z zelenjavo, čebulo in krompirjem, 15 pa s sadjem naloženih voz v mesto. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 700 komadov. Cene so bile: piščanec 10 do 17.50 Din, večjim 20 do 30 Din, kokošem 35 do 50 Din, racam in gosem mladim 35 do 50, starim 60 do 100, domačim zajcem 8 do 25, morskim prašičkom 8 do 10, kanarčkom 50, grlicam 35 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice: Cene so bile: krompirju 1.50 do 1.75, letošnjemu 2.50 do 3, solati 2 do 3, čebuli 3 do 5, česnu 8 do 10, fižolu v stročju 6 do 8, paradiznikom 10, kislemu zelju 2.50, kisli repi 2, maslu 38 do 44, kuhanemu 45 do 46, čajnemu 48 do 52 kg, mleku 2.50 do 3, smetani 12 do 14, oljčnemu olju 28 do 36, bučnemu olju 15 do 18 Din liter, ohrovtu 0.50 do 1, glavni solati 1 do 3, bučam 3 do 5, kumarcam 1 do 6 Din komad. Sadju: jabolkom in hruškam 5 do 8, črešnjam 6 do 8, breskvam 18 do 20, marelicam 16 do 18, grozdju 18 do 24, ringlotom 5 do 6, slivam 7 do 10, dateljem 24 do 36 Din za kg, melonom 15 do 20, pomarančam 1 do 3, limonom (letošnjim) 0.75 do 1 Di nza komad, jagodam 12, borovnicam 2 do 3, ribizlu 5 do 7, malinam 5 do 8 Din liter. Cvetlicam, katerih je bilo v veliki obilici na trgu, 0.25 do 8, z lonci vred 15 do 75 Din, eksootičnim rastlinam 5 do 250 Din za komad. — Lončena in lesena roba 1 do 100 Din, brezove metle 2.25 do 5, lesene grablje 6 do 9, lesene vile 10, držala za kose 20 Din komad.

Za razkuževanje pri nalezljivih boleznih uporabljamo z najboljšim uspehom pri človeku Sani to l (mesto Lizo la) pri živini Saneolin. Ta sredstva proizvaja Chemotechnna družba z o. z. v Ljubljani. Stalno zalogo za Maribor ima tvrdka »SALUS« d. d. Maribor, Cankarjeva 1. 968

Pisma iz domačih krajev.

Sv. Barbara v Slov. gor. Pri nas smo pokopali minuli teden blagega moža Ferdinanda Hrastnik, ki je že skoraj dve leti bolehal in je umrl dne 28. julija. Blagi njegov značaj v življenju je posebno pokazal njegov polnoštevili pogreb, ki je bil v soboto, dne 30. julija. Od blizu in daleč so prihajali sorodniki znanci in prijatelji, spremljati zadnje ostanke pokojnega na domači mirovdvor. Bil je vedno naš zvest pristaš, dičila ga je posebno lepa lastnost: globoka pobožnost in ljubezen do domače cerkve. Bog mu bodi pravičen plačnik!

Brezole pri Račjem. Kapelica na žitnem polju je dogotovljena, to nam je prava cvetka na polju, ko se nam v jutranji zarji zablješči ter blaži naša srca. Poslikal jo je akademski slikar iz Slivnice kot zvest pristaš SLS. Delajo se pripravice za blagoslovitev, katera se bo vršila dne 14. avg. Okoličani ste na to našo slavnost uljudno vabljeni!

Črešnjevce. Dne 20. julija je č. g. župnik Alojz Zamuda na tihem obhajal svojo srebrno sv. mašo v rojstni žup-

POJASNILO O PRAVEM IN NEPRAVEM »FLORIAN«-U.

Na mnoga vprašanja glede »pravega in nepravega Florian« smo primorani, v interesu kupovalcev in resnice sledeče objaviti:

Od leta ustanovitve 1903 sem, je znan po Sloveniji kot domače zdravilo za želodčne in druge slabosti rastlinski liker »Florian«, izdelan po originalnem receptu iznajditelja Edmunda Kavčiča od Rastlinske destilacije »FLORIAN« v Ljubljani, prej Prešernova ulica, sedaj Gosposvetska cesta.

Sloves tega želodčnega krepčila je porabila pred nekim časom novoustanovljena tvrdka J. Jeras in drug, Mošte pri Ljubljani, na način, da je začela prodajati pod imenom naše izdelovalnice »FLORIAN« in pod našo dobroznano etiketo popolnoma drug liker, opiraje se na to, da je prej priglasila brez vednosti lastnika Rastlinske destilacije »Florian« pri registru varstvenih znamk v Beogradu originalno etiketo destilacije »FLORIAN« kot svojo lastno etiketo.

Razen tega zlorablja imenovana tvrdka naš stari reklamni znak za svojo reklamo, imenuje se v svojih reklamah celo »edino« ali pa »edino pravo« izdelovalnico »Floriana« in označuje celo na lepkih druge izdelke z imenom »Florian« kot falsifikate!

Ugotovljamo, da je tvrdki E. Jeras in drug sestava rastlinskega likerja »Floriana« popolnoma neznan in da izdelek te tvrdke nima z našim pravim, originalnim izdelkom »Florian« nikake sorodnosti ne po sestavi, ne po okusu, ne po učinku.

V obrambo naših lastninskih pravic do imena »Florian«, do naših etiket in znamk teče v Beogradu tožba, katere izid v kratkem pričakujemo.

Opozorjamo cenjene kupovalce, da, dokler traja zloraba našega imena »Florian« za nepravilni izdelek, zamajati pristnost pravega »Floriana« samo dobro vidni napis »Originalni Kavčičev Florian«, ali pa dobro vidni napis:

Za pristnost znamke
Edmund Kavčič

na originalno zamašenih steklenicah. 974

Rastlinska destilacija »FLORIAN« (izdelovalec Edmund Kavčič) družba z. o. z., v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

Za razvedrilo.

Kako uganeš rojstni dan kake osebe?

Oz. Naj si misli številko dneva, katerega je rojena, to število naj pomnoži z 2, k tej svoti naj prišteje 5, kar je zdaj dobil, naj pomnoži še z 50, končno pa naj prišteje še število dotičnega meseca. To končno število naj tebi pove. Od tega ti zdaj odšteješ 250 in tedaj dobiš novo število, pri katerem vzameš prvo številko (ali prvi dve) kot datum dneva, drugo število (ali drugi dve) kot datum meseca.

Nesreča na morju. V neki družbi so si pripovedovali grozovitosti. In eden je tako le govoril: »Na morju nas je čisto same zalotil vihar. Valovje je metalo ladijo semintja, gor in dol, dokler je ni treščilo ob neko iz morja štrlečo skalo, kjer se je razbila. Valovi so nato ostanke in čisto vse, kar je bilo na ladiji, pogotnili!« — »In kako ste se Vi rešili?« — Pripovedovalec: »Jaz sploh nisem bil na ladiji!«

Rešitev ugank: Katerega klobuka ni delal klobučar? — Klobuka, ki ga ima goba. — Sprejaj živo, sredi suho, zadaj dušo nosi — je orač na polju. Sprejaj žival, sredi plug, zadaj človek.

Nove uganke: Kaj je nad nami, kvišku z nogami? (Poslal J. H., Podgradje.) — Kdo ima tri jezike, pa samo z enim govori? (Poslal Fr. Z., Drvanja.)

Pri zdravniku. Kmet je prišel k zdravniku, ki pa mu je dal le nekaj pod nos povohati in da bo že dobro. Računal je 20 D. Kmet je vzela denar, ga pomolil zdravniku pod nos: »Poduhajte, bo že dobro«, ter izginil z denarjem skozi vrata.

niji pri Sv. Križu v ožjem krogu svojih sorodnikov. Pa tudi črešnjevski župljani so hoteli imeti neko slovesnost in se svojemu dušnemu pastirju hvaležne izkazati za ves trud, ki ga je tekom toliko let imel z njimi. Najprvo so v soboto zvečer trijančili o večni luči, potem so prišli pevci in tamburaši in mu zapeli in zaigrali par pesmic. V nedeljo zjutraj pred šesto uro pa so se zbrali tretjeredniki in Marijina družba in mnogo drugega ljudstva pred župniščem, kjer so gospodu čestitali in mu izročili srebrni kelih kot priznanje za njegove zasluge. Nato so se podeli med trijančanem v cerkev, kjer je bilo slovesno sv. opravilo, med katerim so verniki za g. župnika darovali sv. obhajilo.

Šmartno pri Slovenjgradu. Marijina družba v Šmartnem pri Slovenjgradu priredi v nedeljo, dne 7. t. m., ob treh popoldne pod župnijskim kozolcem igro: »Atindra« v treh dejanjih in »Lurška pastarica« v petih dejanjih. Igrata polni verske vsebine in imata namen, da vzbudita zanimanje za misijonsko delovanje in ogrejeta ljubezen do Marije. Članice Marijinih družb in vsi, ki stremite po verski obnovi, ne zamudite krasne prireditve, ki bo nudila veliko veselja. — Na božji poti Matere božje na Homcu bode, kakor vsako leto, slovesna proslava Marijinega vnebovzeta dne 15. t. m. Sv. maše se bodo darovale, da se ustrezno romarjem, ob 6., 9. in 10. uri dopoldne s slovesno procesijo in pridigo. Tudi v nedeljo, dne 14. t. m., bo sv. maša s pridigo na tej romarski poti. Mislinjčani in Marijini častilci, pridite v obilnem številu, da se poklonimo naši zaščitnici, ki hoče vsem biti »vrata nebeška«. — Letošnje leto je tudi v naši fari zdravstveno nad vse ugodno. Le starčki zapuščajajo na božji klic to tužno dolino. Med njimi je bil Ivan Krevh, ki je dočkal starost 96 let. Bil je ugleden in imenitni posestnik, ki je storil mnogo dobrega za našo farno. Na zadnji poti ga je spremljalo nepregledno število hvaležnih znancev. Naj sniva njegova duša nebeški sen!

Sv. Anton v Slov. gor. Zopet pride čas za romanje na Sladko goro. Tudi letos bo po stari navadi sv. maša za romarje dne 11. t. m. ob 9. uri dopoldne v cerkvi sv. Antona in potem odhod v procesiji na lepa Marijina svetišča: na Ptujsko goro, Sladko goro in Šmarje. Torej, romarji, pristrčno vabljeni ob blizu in daleč!

Mezgovci pri Ptujju. Dne 26. julija se je ob 11. uri pred poldnevom pojavil požar pri posestniku Francu Bezjak v Mezgovcih in je v par urah uničil celo stanovanje razen škedenja, njegovemu sosedu Alojziju Čuš pa škedenj. Imenovana sta močno prizadeta, posebno prvi. Prihitele so štiri požarne brambe na pomoč: dornovska, moškankjska, ptujška in stojska. Ako teh ne bi bilo, bi najbrž zgorela cela občina. Hvala jim vsem!

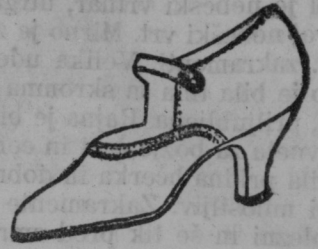
Bučevci pri Ljutomeru. Globoko žalostnim srcem naznamjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nam je Bog odpoklical v sredo, dne 27. jul., k večnemu plačilu ljubo nezabno ženo in mater dveh malih hčerkic Frančiško Šoštaric. Rajna je bila pridna, skrbna in dobra gospodinja, rada je čitala »Gospodarja«, še zadnjo številko je celo prebrala, ali kruta jetika ji je pretrgala nit življenja. Zahvalimo se vsem, ki so jo spremili k večnemu počitku! Naj v miru počiva!

Ljutomer. Kakor že pred kratkim objavljeno, se vrši v nedeljo, dne 7. avgusta t. l., odkritje spominske plošče dr. Fr. Miklošiča, velikega jezikoslovca in prleškega rodoljuba na njegov rojstni hiši v Radomerščaku, župnija Ljutomer. Slavnost se prične ob pol 11. uri dopoldne s sv. mašo v Kolaričevi kapeli, pri kateri sodeluje domači cerkveni pevski zbor s spremljevanjem domače ljutomerske godbe. Po sv. maši se vrši odkritje spominske plošče na rojstni hiši. Govorijo: g. dr. Matija Slavič, univerzitetni profesor v Ljubljani, kot slavnostni govornik; g. dr. Franc Kovačič ter g. dr. Josip Hohnjec. K temu slavlju uljudno vabi vsa domača in sosednja društva in razne korporacije, kakor tudi zastopnike političnih in drugih oblasti — pripravljali odbor. (Posamezna vabila se ne bodo razpošiljala.)

Mala Nedelja. Mladinska pravljica igra »Pogumni Tonček« na malonedeljskem odru v Društvenem domu. Ubožni Tonček mora že v zgodnji mladosti skrbeti za svojo bolešno mamicco. Berač Jernač mu pripoveduje o vilah pri zeleni vodi. Tonček se ponoči skrivaj poda v gozd k zeleni

LETNA
OKASIONSKA PRODAJA

75:-

168:-

Humanik

MARIBOR, Jos. Martinz, Gosposka ulica 15
CELJE, Aleksandrova cesta 1

vodi po bičevje za pletenje košar in metel. Naleti na Povodnega moža, katerega pa se Tonček ne ustraši, ampak mu nagaja. Končno Zeleni mož Tončka zveže in ga odvede v votlino. Beli kralj in vile nastopijo. Na prošnjo vil reši Beli kralj Tončka ter mu še da košaro zlata za pot in za podporo svoje mamicce. Igra je zelo lepa in poučna za odrasle in mladino. Lepa scenerija, krasni kostumi, bajna razsvetljava potom skioptikona in godba bo pripomogla, da bo ta vprizoritev najlepša, kar jih je bilo dosedaj v Društvenem domu. Igra se vprizori samo v nedeljo, dne 7. avg., takoj po večernicah. Vabi se vse sosede in domačine k mnogobrojni udeležbi! Ne zamudite, oglejte si vsi!

Sv. Boltenk pri Središču. Prijateljem in znancem blagopokojnega č. g. župnika Franca Planinca se bodo v kratkem poslane prošnje za prispevek k nagrobnemu spomeniku. Vsakteri, ki je č. g. Planinca poznal kot izredno gostoljubnega, povsod veseskoji požrtvovalnega in »luštnega« bo prispeval po svojih močeh. Prosi se pn. gospode, ki bi mogoče ne sprejeli prošenj in položnic, da pošljejo dobrodošle zneske na naslov: Kmetška hranilnica in posojilnica Sv. Boltenk pri Središču. — Odbor.

Polenšak pri Ptujju. Zadnji »Slovenski Gospodar« ima uvodni članek: »Radič lovi duše in kroglice.« To se je pri nas že uresničilo v nedeljo, dne 31. julija. Na naš lepi hriboček se je potrudil sam bivši socialist, zdajni Radičev poslanski kandidat g. Prepeluh iz Ljubljane. Da bi jih več nalovil, se je pripeljal s svojim motociklom in z njim g. Simonič, harmonika fabrikant. Jedro govora je bilo zabavljano čez našega voditelja g. dr. Korošca in SLS ter seveda hvalisanje Hrvata Radiča in mile prošnje, naj vrzemo dne 11. septembra kroglice v drugo škrinjico, ki je Radičeva, tega hrvatskega velekmeta, ki bo baje pobasal vse mandate v celi naši državi. Grozno! Shod se je vršil na prostem pri gostilničarju g. Lahu. Naši možje in fantje so krepko ugovarjali in druge nesreče ni bilo, kakor da smo shod zaključili z »živijo«-klici na dr. Korošca in SLS in za trdno sklenili, da bodo naše kroglice dne 11. septembra, kakor pri dosedanjih volitvah padale v prvo škrinjico, ki je naše SLS in smo še tudi pozvali g. Prepeluha, naj spet pride na Polenšak, ko bodo bodoči poslanec. Omenimo naj še, da ni bilo na Polenšaku človeka, ki bi bil predsednik tega klaverne shoda, ampak je imel to čast sam g. Prepeluhov pribočnik Simonič. Govornikoma je prav dalo par mladencev, ki niso niti volilci in gotovo je, da teh kroglic ne bodo pripomogle Radiču do mandata v Sloveniji, ki je slovenska, nikdar pa ne hrvatska! Seveda še pričakujemo več tako šaljivih shodov!

Gornjegrajski okraj. V »Jutru« čitamo poročila o slavni zmagah liberalcev pri občinskih volitvah na Kranjskem. Ker lahko stavimo, da bomo brali i o volitvah v našem okraju, ki se vrše dne 7. avgusta, iste slavospeve, zato hočemo že v naprej pojasniti razmere, ki so privedle do dvojnih list, oziroma do tega, da bodo tuintam izvoljeni v občinski odbor kaki demokrati, kateri nimajo, razen par učiteljev, nikogar za seboj. Značilno za te demokrate je, da so kandidati na listah, katerih nosilci so izraziti pristaši SLS. Po liberalnem načelu samo razdirati, nič ustvarjati, so izkoristili kake osebnostne spore in z navdušenjem pristali na liste, katerih namen je bila cepitev. Pri pobiranju podpisov za kandidatno listo so se posluževali laži, niso pokazali prave barve, mesto mož dobili podpise žen, med kandidati se nahajajo osebe, ki ne stanujejo dve leti v občini. Veliko moč demokratov in liberalcev vobče dokazuje dejstvo, da so morali celo pregovoriti graščinske uslužbence, da so podpisali kandidatno listo, akoravno sicer najhujše zabavljajo čez graščino in njene uslužbence. Najboljši odgovor na vse te mečedne in zahrbtnje poskuse bo, da bodo vsi zavedni pristaši SLS, četudi so mogoče zapeljani podpisali listo, na kateri se nahajajo na prvih mestih demokrati in drugi liberalci, volili kandidate list, na katerih ni naših znanih liberacev.

Grize, oziroma Liboje pri Celju. Zadnje nedeljo se je poslovil od nas č. g. kaplan Ivan Granfola, ki je štiri leta in tri mesece marljivo deloval med nami. Grižka fara mu je dolžna mnoge in trajne hvaležnosti. Mi ga bomo težko pogrešali, Celjanom pa čestitamo na tej pridobitvi in jih

prosimo, naj ga tudi sprejmejo s toliko ljubeznijo, s kakoršno se mi poslavljamo od njega. Vam č. g. kaplan pa se tukaj najsrčneje zahvaljujemo za vse, kar ste nam storili že dobrega in vam obljubimo, da Vas ohranimo v hvaležnem spominu.

Sv. Jurij ob južni žel. V ponedeljek, dne 25. julija, smo spremili k zadnjemu počitku Marijino družbenico Karolino Gašperič. Prišel je nebeški vrtnar, utrgal mlado cvetko in jo presadil v svoj nebeški vrt. Mirno je zaspala v Gospodu, previdena s sv. zakramenti. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, kako je bila tiha in skromna Karolina pri vseh, ki so jo poznali, priljubljena. Rajna je bila vseskozi vzgledna in pošena, vneta za božjo čast in cerkev. Tudi v domačem krogu je bila pridna hčerka in dobra sestra. Zato ji je bil Bog pa tudi milostljiv. Zakramente je večkrat prejela tekom svoje bolezni in še tik pred smrtjo je bila deležna sv. obhajila. Gniljivo je bilo tudi slovo od staršev in sester. Da, kakor je bilo njeno življenje, takna je bila tudi njena smrt. Lepo je živela, lepo je tudi umrla!

Podsreda. V noči 23. julija je toča neusmiljeno lomastila po občini Križe. Poljski pridelki in vinogradi so popolnoma uničeni. Ljudstvo je vsled neugodne letine lanskega leta zabredlo v dolgove, iz katerih se bode težko izkopal; letošnja zadnja toča pa ga je pritirala naravnost na beraško palico, da bode moralo beračiti, ako si hoče ohraniti golo življenje. Opozarjamo merodajne kroge, da ne bodo zadostovalo, ako se bode odpisalo samo nekaj davka, ampak bode treba izdatne podpore, da ne bode tako hudo prizadeto ljudstvo dobesedno stradalo. — Istotako je vsled toče prizadeta polovica občine Gorjane.

Šmarje pri Jelšah. V torek, dne 26. julija, je povozil avtomobil učenca IV. razreda Alojza Žolger. Vzrok smrtne nesreče je dečkova neprevidnost. — Prihodnjo nedeljo, dne 7. t. m., bosta na prijaznem Rokovem hriščku blagoslovljena dva zvonova za romarsko cerkev sv. Roka. Vsi prijatelji priljubljene božje poti ste vabljeni! Začetek slovesnosti ob pol desetih dopoldne. Kakor navadno, se vrši teden pozneje romarska pobožnost pri župnijski cerkvi »Marija na jezerih« in nato pri cerkvi sv. Roka.

Polje. V nedeljo, dne 17. julija, je prišel v Polje g. Pevec, da bi imel shod za radičevsko listo, a je slabo uspel. Ker ni hotelo biti nikogar, ki bi hotel gospodu delati druž-

bo se ga je usmili par »klerikalcev«. Na Bučah ta gospod menda ni imel toliko sreče, moral se je poglobiti sam vase in premišljovati žalostno osirotelost radičevstva v lepi Sotelski dolini. Morda pa zanima Sotelčane, kaj pravi radičev. Pravi, da je g. dr. Korošec prodal avtonomijo. Nato pa smo mu predočili vso smoteno pot in neprestane pridobitve SLS za avtonomnost Slovenije. Če radičevci (in tudi drugi) teh uspehov ne vidijo, tedaj jih videti nočejo, ali pa so udarjeni z duševno slepoto in Bog jim pomagaj, mi jim ne moremo. Sicer pa ne razumemo, zakaj se ravno v sedanjih volilnih borbi vse stranke v Sloveniji toliko brigajo za avtonomijo, ko so preje vsa leta tlačili napore SLS in jih demucijantsko izrabljali. SLS je z 40.000 glasovi dosegla veliko uspehov, a Radič z 400.000? Za ljudstvo nič, za sebe ministristvo! — Slišali smo še druge politične šlagerje, ki so kljub temu, da predstavljajo vso politično modrost naših nasprotnikov, že tako obrabljeni in oguljeni, da bi jih bilo nujno zameniti z boljšimi. Interesantno je bilo na tem ponesrečenem shodu tudi to, da ni mogla izostati debata o veri. Slišali smo novo razlago 1. stavka osmih blagrov: Blagor ubogim v duhu . . . Gospod agitator jo je po svoje zavil: Blagor ubogim na duhu . . . in rekel, da Cerkev, duhovniki in torej tudi SLS hoče in želi, da bi bili ljudje neumni. Pojasnili smo mu, da ta zveličavni nauk ne pomeni neumnih (pa tudi, če bi jih!), ampak one, ki so ubogi v duhu, to se pravi, s svojim duhom nimajo poželjenj po posvetnem bogastvu. Zato pa slovensko ljudstvo tudi zaupa ljudem, ki so prežeti vere v osem blagorov, ker ti v svojem delu ne iščejo svojega bogastva, ampak ljudske sreče. Zato še enkrat ponavljamo: Blagor ubogim v duhu in blagor narodu, ki ga vodijo ubogi v duhu! Delo pokojnega dr. Kreka, delo dr. Korošca, delo naših prosvetnih organizacij, časopisov in revij pa dovoljno dokazuje, da ti ubogi v duhu niso neumni, ampak luč našega slovenskega naroda, ki v njeni svetlobi ginejo sence radičevstva!

Veliki kamen. Prostovoljno gasilno društvo Veliki kamen bo imelo dne 15. avgusta ob pol 14. uri redni letni občni zbor in vrtno veselico v gostilniških prostorih g. Ivana Šerbeca na Velikem kamenu z zelo peštrim sporedom. Prisostvovala bode gasilna godba na pihala iz Rajhenburga. Vstopnina 3 Din za osebo. Naproša se vsa sosedna tovariška društva, da na ta dan ne prirejajo podobnih prireditev

in jih prav uljudno vabimo k obilni udeležbi na našo prireditev. Vabimo tudi vse redne, podpore in ustanovne člane in cenjeno občinstvo, kateremu je mar gasilska ideja, da ne zamudite občnega zbora in naše prireditve točno ob določeni uri. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo potrebnega gasilnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo. Torej na veselo svidenje! — Odbor.

Šmartno ob Paki. Kakor je bilo že v zadnji številki lista poročano, so bile za našo občino občinske volitve razpisane za dan 7. avgusta (ne 11., kakor je bilo pomotoma poročano). Vložena je bila pravilno samo lista SLS, ki je bila tudi takoj potrjena. Naši ljubi politični nasprotniki pa so rok za vlaganje kandidatnih list enostavno prespali, saj tako sedaj izgleda, in liste niso vložili. Da bi svojo lenobo in zaspantost prikrili, jim ni kazalo drugega, kakor začeti s politično lažjo in intrigami. Vložili so res na sresko poglavarstvo pritožbo, za katero vsebino pa smo zaupno zvedeli od osebe, ki je tudi podpisala pritožbo. Pritožniki so bili menda prepričani, da so vsi dotični, ki so pritožbo podpisali, tudi njihovi zanesljivi in zvesti somišljeniki, ki o vsebini pritožbe ne bodo nikogar obvestili, in da ne bomo o njej ničesar zvedeli. Ker je za pritožbo manjkalo konkretnih dokazov, so se poslužili neresnice in naprtili županu kratkoma nepravilno razglasitev roka za vlaganje kandidatnih list! V pritožbi seveda ne manjka tudi raznih osebnih napadov in sumičenj. V podrobnosti se zaenkrat nočemo spuščati, ker hočemo počakati, da pove svoje mnenje pristojna oblast. Ko bo zadeva instančnim potom rešena, se bomo o vsebini pritožbe natančneje pogovorili. Za enkrat omenimo samo to, da je naravnost predrznot in nesramnost, če si upajo ljudje, ki imajo za seboj precej čudno preteklost, v pritožbi obrekovati naše poštene može-kandidate. Ti kandidati so bili izbrani od zaupnikov stranke, ki predstavljajo voljo in želje volilcev, in zastopajo vse stanove in prebivalstvo sorazmerno po številu v posameznih vaseh in krajih. Da dotični, ki so vložili pritožbo, niso imeli čiste vesti in da hočejo v kalnem ribariti, je dokaz to, da so zbirali podpise na pritožbo na ta način, da niso nobenega o vsebini iste informirali. Le tako jim je bilo mogoče nabrati par podpisov. Sicer se pa ne čudimo, da je vložitev samo naše liste nasprotnikom našim zmedla možgane in jim je trn v peti! Moramo samo pomisliti, da so že pred oblastnimi volitvami napravili dogovor in načrt, kako si bodo

MALA OZNANILA.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda 75 par. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah. Upravištvu odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za odgovor.

Pljuča! Zdravniški zavod (Anstalt) dr. Pečnik-a za pljučne bolezni, na gori Jánina, Sečovo, pošta Rogaska Slatina, Stajersko. Prospekt 3 Din. Pridite na pregled! 1019

Alarm in varnostne pištole Em-Ge dobavlja brez orožnega lista tvrdka D. Cutić-a vdova, Maribor, Slovenska 18. 1027

Nagrobni spomeniki iz mar-mar-cija in črni, se dobijo pri Jakobu Golobič v Ljutomeru. Znižane cene. 964

Sprejme se takoj usnjarski pomočnik, vešč vsacega dela v trgu Braslovče, Sav. dol. Ferd. Grah, usnjari, Braslovče. 1032

Konrad Polič, čevljarški mojster, Sv. Jurij v Slov. gor., rabi več čevljarških pomočnikov in vajencev. 983

Vajenca z dobrim šolskim spričevalom, poštenih staršev, ne nad 15 let starega, sprejme v trgovino mešanega blaga Dav. Tombah, Sv. Vid pri Ptuj. 1031

Trgovski pomočnik, mlajša moč za skladišče dobi službo v veletrgovini Ed. Suppanz, Pristava. 1017

Zdrav in pošten deček s primerno šolsko naobrazbo se sprejme v trgovino mešanega blaga (brez špecerije), kjer ima priliko se v trgovsko-nadaljevalni šoli dobro izučiti teoretično, kakor tudi v trgovini praktično. Ponudbe na upravo lista pod »Deček pošten 8«. 1007

Zanesljiv vinar s 4 delavskimi močmi se sprejme pod ugodnimi pogoji Kje, pove upravništvo. 994

Služba cerkovnika in organista je razpisana v Razboru pri Slovenjgradcu. Oženjeni imajo prednost. Nastop 1. sept. t. l. 1016

Gospodinja z dolgoletnimi spričevali išče službo k samostojnemu gospodu na deželo, najraje v župnišče. Naslov v upravi. 1013

Lovci pozor!

Sporočam cenj. lovcem, da imam v zalogi belgijske in Suhler puške po nizkih cenah. — Priporočam tudi svojo sortirano zalogo lovskih patronov in municije. — Popravila in nova dela izvršujem točno in najceneje. Dobe se pri meni tudi Em-Ge-alarm pištole brez orožnega lista. 1026

D. CUTICA vdova, puškarna, Maribor, Slovenska ulica 18.

Učenka, pridna in pošena se sprejme takoj v trgovino z meš. blagom. Naslov v upravi. 1022

V najem vzamem ali kupim hišo s sadonosnikom in nekaj njive. Dopise upravi lista pod »Takoj«. 1030

Pridna, pošena deklica bi se rada naučila kuhati v kakem župnišču. Naslov v upravi. 1021
Mlada, pošena služkinja, samo z dežele, se sprejme takoj k rodbini brez otrok, kjer bi se lahko naučila kuhati. Vprašati pri speciji A. Reisman, Maribor, Vojašniška 6. 1003

Dva viničarja, vsak z najmanj 4-5 delavskimi močmi, se sprejmeta Krčevina 26, Maribor, poleg vinorejske šole. 1010
Kupim ali vzamem v najem kmečko posestvo. Anton Očko, Zlogona št. 11, p. Oplotnica. 1005

Išče se pekarija in mala trgovina v zakup ali najem, na prometnem kraju v trgu ali večji vasi. Naslov v upravi pod »Pekarija in trgovina«. 1006

Bukova drva, suha, dva vagona na postajo Slov. Bistrica postavljena, so na prodaj. Naslov v upravi. 1023

Kupim oprano, eventuelno tudi neoprano ovčjo, kakor tudi strojarsko volno (kožnico). Ponudbe z vzorci, množino in cenami: Tovarno volnenih izdelkov, Celje. 1009

Kupim in prodam 3 orale lepega posestva, voda pri hiši, lep kraj Slov. gorice, ugodna cen. Kupim istotako ali malo večje posestvo, okolica Maribor. Ponudbe na »Marstava«, Maribor, Koroška c. 10. 1015

Proda se lepo posestvo, obsegajoče 18 orolov. Rodovitne njive, travniki, gozd in lep sadonosnik in vinograd. Miočni št. 18, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1011

Usnjarna v lepem trgu Sav. doline, se ugodno prodaja. Naslov na upravo lista pod »Usnjarna«. 1018

Bolani na pljučah!

Tisoče že ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti prehranjevanja, katera je že mnoge rešila. Uporablja se lahko pri vsakem načinu življenja, in pomaga bolezen hitreje premagati. Telesna teža se poveča in pljuča polagoma zapnenijo.

Resni možje

zdravstvenega znanja potrjujejo izvrstnost moje metode ter jo radi uporabljajo. Cim prej začnete s tem prehranjevanjem tem bolje je.

Popolnoma zastopaj

dobite mojo knjigo, iz katere izveste mnogo koristnega znanja. Ker pa ima moj založnik samo 10.000 knjig za razpošiljanje na razpolago, pišite takoj, da boste tudi Vi med tistimi srečnimi, prejemniki.

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24, Abt.: 847.

Svojo veliko izbrlo **damskih klobukov**

priporoča po najnižji ceni

Mary Smolnik

modistinja

Celje, Palača

Prve hrvatske

štedionice.

1024

Cunje,

staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najbolje.

A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15.

Iščem stalne nabiralce in nakupovalce.

1025

V nedeljo, 7. avgusta t. l. se vrši ob 15. uri v graščini na Gor. Polskavi prostovoljna sodna dražba

v zapuščino Viljemine baronice Post spadajočih premičnin, zlasti starinskih predmetov.

1020

Priporoča se dekliški zavod „LEOPOLDINUM“ Eggenberg pri Gracu (usmiljenke)

za nauk nemščine, v zavodu je 5 razredna ljudska in 3 razredna meščanska šola, šola za ročna dela, priložnost se učiti glasbo, francoski in italijanski jezik ter kuhati. Prospekti se zahtevajo:

S. prednica: „LEOPOLDINUM“ Eggenberg, Gradec.

1028

Velik ogled tirolskih plemenskih živin s priložnostjo nakupa

3. septembra: Kitzbühel, Zveza severnotirolskih pingauerških živinorejskih združenj.
  19. septembra: Matrei v Osttirol, Zveza vzhodnotirolskih pingauerških živinorejskih združenj.
  23. septembra: Kematen pri Innsbrucku, Oberinntaler živ. združna zveza za sivo-rjavo tirolsko gorsko živino.
  28. septembra: Lienz, Zveza vzhodno-tirolskih pingauerških živinorejskih združenj.
  9. oktobra: Reutte, Zveza lechtalskih živinorejskih združenj.
  13. oktobra: Rotholz pri Jenbachu, Zveza unterinntalskih lisasto-živinorejskih združenj (Bernertyp).
  17. oktobra: Fügen, Zillertal, tuxer-zillertalerska živinorejska združba.
  18. oktobra: Wattens, Unterinntal, tuxer-zillertalerska živinorejska združba.
- Prigon pri posameznih ogledih 300-600 komadov: krav, telcih, mladih in starih bikov. Živina je večinoma krita z rodovniki in pride neposredno iz planin. Priključno na ta ogled so važni živinjski sejmi. — Natančnejša pojasnila daje posredovalnica za živino dež. kulturnega sveta. — Poslovodeči podpredsednik: Reitmair l. r. 1029

POLJEDELCI!

Za jesensko sejo priporočam v Nemčiji in Avstriji najbolj razširjeno in preizkusno sredstvo za namakanje žita „Germisan“.

Za 100 kg žetve zadostuje 250 gr »Germisana«. Priznane in ateste od strokovnih poljedelcev in drž. učnih in preizkusnih šol stojijo na razpolago pri

Dr. A. JENČIČ, kem. tovarna, podružn. Maribor, Kopitarjeva ulica 6

1012

Zahvala.

Za mnogostransko izkazano nam sočutje, povodom smrti naše nepozabne matere in žene, gospe

ANA SMERKEJ

za mnogoštevilno spremstvo na poslednji poti, kakor tudi za prelepo cvetje in vence se vsem prav iskreno zahvaljujem.

Posebno pa nas veže dolžnost zahvaliti se prečastiti duhovščini in pevskemu zboru za ganljive besede in prežalostne pesmice ki so spremljali našo nepozabno mater na njeni zadnji poti.

Bizeljsko, dne 25. julija 1927.

1014 Zalujoči ostali

VOZNI RED

veljaven od 15. maja 1927 se dobi v prodajalnah TISKARNE SV. CIRILA v Mariboru. Cena za komad Din 2.—.

Širite Slov. Gospodarja!

mandate razdelili. Kakor so skupno nastopili proti naši stranki pri oblastnih volitvah, tako so nameravali nastopiti skupno tudi sedaj pri občinskih. Njih up pa je zopet splaval po vodil Svetujemo jim, naj nikar preveč ne žalujejo, saj bi itak svoje volilce lahko prešteli na prste! — Končno še nekaj! Čudimo se tem maloštevilnim volilcem v naši občini, ki še verujejo in gredo na limanice tem ljudem, ki vodijo gibanje proti naši stranki in našim somišljenikom. V njih lastno korist jim svetujemo, naj bodo previdni in naj ne nasedajo njihovim lažnjivim obljubam, da ne bode prepoznali!

Svetina pri Celju. Dne 19. julija je umrl eden najstarejših mož župnije: Urban Rataj, p. d. Ulaga, star 80 let. Bil je mož stare korenine, pošten, zaveden, delaven in prijazen. Pogreba so se udeležili trije duhovniki in množica občinstva — domači župnik mu je govoril slovo. N. p. v m.!

— Glede volitev se na Svetini volilci vprašujejo: Ali bomo zopet hodili na voliše iz domače občin preko Sv. Ruperta na tri ure oddaljeno Kalobje? G. župana iskreno prosimo, naj pravčasno ukrene pri oblasti, da bo naše voliše vsaj pri Sv. Rupertu!

Sv. Rupert nad Laškim. Celih 29 let tukaj ni bilo sv. birme. Zato smo letos dne 8. julija prevzvišenega nadpastirja, ko je došel k nam na birmovanje, z velikim veseljem in spoštljivostjo sprejeli. Naš vladika pa si tudi zna s svojim prijaznim, očetovsko dobrim srcem pridobiti srca vseh. Fantje mladeniške Marijine družbe so se postavili z novim praporjem, ki je bil na dan birme slovesno blagoslovljen. Vse se je izvršilo vzorno in spodbudljivo. — Letos smo začeli tukaj tudi s hmeljarstvom. Pomanjkanje denarja je menda malokje tako občutljivo, kakor v naših bregih. Zato nas je zelo neprijetno dirnilo, da že zdaj davčna oblast popisuje vsako hmeljsko rastlino, da jo obdači. Naše poslance prosimo, naj se v Beogradu zavzamejo za nas; saj živeti se nas naj pusti!

Velehradski kongres.

Velehradski kongresi imajo namen, pripravljati zblizanje in zedinjenje krščanskega vzhoda in zapada. Kedaj se bo to zedinjenje izvršilo, tega mi ne vemo. To je stvar božje previdnosti. Naša naloga pa je, da se na to pripravljamo. Mi ne poznamo dovolj razmer, v katerih živijo vzhodni krščanski narodi, ne poznamo njihovih jezikov, njihovih navad in običajev. Treba je tudi odstraniti predsodke, ki so jih sovražniki cerkvenega edinstva širili in jih še širijo zoper katoliško Cerkev med vzhodnimi kristjani. Potrebno nam je medsebojno spoznavanje in razumevanje.

Namen, ki smo ga zgoraj omenili, imajo tudi velehradski kongresi. Na teh kongresih, ki so se začeli l. 1907 na pobudo poznejšega velikega olomuškega nadškofa dr. Ant. Cirila Stojana, se zbirajo učeni bogoslovci, škofje in mašniki iz celega sveta in razpravljajo tamkaj o vseh važnih vprašanjih cerkvenega zedinjenja. Tudi pravoslavni kristjani, predvsem Rusovi, je vedno veliko navzočih.

Schichtovo

Razkuženje perila

terpentinovo milo

svojimi 7 odlikami

je svojstvo Schichtovega terpentinovega mila. Posebno priporočljivo za pranje bolniškega in otroškega perila.

1. Terpentin v milu.
2. Velik in priročen kos.
3. Prijeten duh.
4. Slike iz pravljic za izrezati.
5. Milo je v zavitku.
6. Svetla barva.
7. Razkuženje perila.

Letos se je obhajal v dnevih od 20. do 24. julija peti velehradski kongres. Bil je še radi tega posebno pomenljiv, ker se je vršil v jubilejnem letu, ob 1100letnici rojstva sv. Cirila. Vseh udeležencev je bilo nad 350. Poseben sijaj je dalo shodu veliko število škofov in drugih cerkvenih dostojanstvenikov. Češki in slovaški škofje so bili zastopani skoro polnoštevilno. Navzoči so bili vsi ukrajinski škofje iz Galicije in Podkarpatske Rusije, z lvovskim nadškofom Andrejem Šeptickim na čelu. Zastopani so bili tudi poljski škofje. Posebno pozornost je vzbujal kaldejski škof iz Egipta Peter Azis Hoh. Iz Jugoslavije nas je bilo okoli 20, med drugimi nadškofa dr. Bauer in Rodič, škof dr. Njarađi, prelat dr. Grivec. Iz Rima je prišel škof Mihael d'Herbigny, prof. Spačil, tajnik vzhodne kongregacije monsig. Margotti, ki je prinesel seboj posebno pismo Sv. očeta, in drugi. Bilo je navzočih tudi več Angležev, Francozov, Rusov, Nemcev, Nizozemcev itd. Pismeno so pozdravili kongres kardinal Bourn iz Londona, kardinal Dubois iz Pariza, kardinal Bertram iz Breslave, kardinal iz Toleda na Španskem, mnogo škofov, češki ministrski predsednik Švehla in mnogo drugih.

Znanstvene razprave, ki se vršijo vse v latinskem jeziku, so trajale tri dni. Najprej so zborovali slušatelji slovenskih bogoslovnih učilišč, bilo jih je nad 200, tudi iz Ljubljane so bili trije. To je bilo v sredo, dne 20. julija. Od 21. do 24. julija pa so se vršile razne znanstvene razprave. Med drugimi je govoril prof. dr. Vašica iz Olomuca

o pomenu sv. Cirila za cerkveno edinstvo in se je pri tem zelo lepo in prisrčno spominjal Slomškega in njegove bratovščine. Sploh Čehi Slomškega zelo spoštujejo in iskreno želijo, da bi imela naša prizadevanja za njegovo beatifikacijo božji blagoslov in uspeh.

Poleg znanstvenih predavanj so se vršile v velehradski baziliki službe božje v latinskem, vzhodnem in kaldejskem obredu. Tudi smo vsak dan molili pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom za cerkveno zedinjenje. Vsakomur, ki pride na Velehrad, ki se imenuje slovenski Rim, ostane vse to v neizbrisnem spominu in želi zopet tja priti.

Ob priliki velehradskega kongresa smo se Slovenci tudi natančno dogovorili s Čehi glede slovenskega romanja na Velehrad. Čehi se našega romanja zelo veselijo in nas bodo slovesno sprejeli, ravno tako tudi Slovaki. Bo pa tudi to, v resnici zgodovinskega pomena, ko bomo Slovenci obiskali grob sv. Metoda, ki je tudi naš apostol, bodemo tam molili za cerkveno zedinjenje in si bomo ogledali še druge znamenite češke božje poti in sploh stopili v stik z bratskim češkim narodom.

Naša naloga doma pa mora biti, da širimo Slomškovo bratovščino sv. Cirila in Metoda, da delamo vneto in vztrajno za cerkveno zedinjenje in neprenehoma molimo in prosimo Gospoda Boga, da bi že skoraj prišel tisti čas, ko se bodo vsi narodi združili v eno pravo Kristusovo cerkev, tako da bo »ena čreda in pastir«.

Pašnik za mlada plemenska goveda v okraju slovenjgraškem.

Zgodov. črtica o njega postanku in važnost planšarstva.

Konec.)

To poročil ose glasi:

Da postane živinoreja dobičkanosna, je treba posebno pozornost posvečati pravilni prehrani in oskrbi plemenskih živali. To se doseže s pašo, ker so na ta način živali deležne v najvišji meri vseh pogojev za dober razvoj, namreč zraka, svetlobe in gibanja. Vsled tega je sklenil okrajni odbor slovenjgraški na predlog svojega načelnika gosp. Güntherja, urediti pašnik za mlada plemenska goveda in poveril to ureditev imenovanemu načelniku. Le-ta je priporočil v nakup okrajnemu zastopu dve v občini Sv. Miklavža ležeči posestvi kmetovalcev Brešarja in Mirkaca, o katerih posestvih je bil uverjen, da ustrezate vsem pogojem dobrega pašnika. Obe posestvi ste bili leta 1912 kupljeni za svoto 31.000 kron. Njivi obseg je ta-le: 14.389,3 ha mrv, 5153,3 ha travnikov, 9184,5 ha pašnikov, 888,7 ha vrta, 30.414,7 ha gozda in 100,7 ha zazidanega sveta, torej skupno 60.131,2 ha.

Planinsko posestvo »Pašnik za mlada plemenska goveda na Graški gori« leži v občini Sv. Miklavža, 1½ ure peš-hoda od železniške postaje Dovže drž. železnice Dravo grad—Velenje, in 2½ ure peš-hoda iz Slovenjgradca, v nadmorski višini 842 m. Podnebje je toplo in vlažno, lega pašnika do pet šestink južno-vzhodna, južna in južno-zahodna, eno šestina pa severna. Posamezni oddelki so valovito-hriboviti, vendar pa ne prestirni. Skozi pašnik vodi občinska cesta Sv. Miklavž—Sv. Vid. Rastlinstvo se pričinja že sredi meseca marca zadovoljivo razvijati.

Celo planinsko posestvo je razdeljeno na 15 čredkov, ki so med seboj v zvezi s prelazi. Ograjeno je s štirimi žicami in sicer izmenoma z dvema gladkima in dvema bodečima, ki so pritrjene na hrastovih ali borovih stebrih, stoječih v razdaljah treh metrov. Višina ograje znaša 1,4 m.

Vsak čredok ima napajališče s pravo dobro svežo studenčnico.

Dobroto sveta je spoznati iz njegove kakovosti; zemlja je peščeno-ilovnata, izrazito peščen je le čredok.

14 ha njiv se je pognojilo s hlevskim gnojem in s približno 200 q Tomaževje žilindre, kalijeve soli in čiljskega solitra, dobro podoralo, dvakrat pobranalo in koncem meseca majnika leta 1912 po primernem dežju posejalo s 1400 kg travniškega semena brez zaščitnega žita in sicer po navodilu, ki je označeno v tabeli I že omenjene knjige prof. dr. Falke-ja o stalnih ali trajnih pašnikih. Travniško seme, naročeno pri tvrđki Bošan na Češkem, se je zmešalo šele na licu mesta.

Njive, ki so bile že 14 dni po setvi v najbujnejšem zelenju, so se pokosile na jesen, travniki pa, ki so preje obstojali, in pašniki so se očistili grmovja, kakoršno se je nahajalo na nekaterih mestih, potrosili izdatno z umetnimi gnojili in prebranalili.

Jase (lazi) so se deloma očistile in zasadile s triletnimi smrekicami, v katero svrhu se je porabilo do konca leta 1913 nič manj nego okroglo 25.000 sadik. Dela, ki so združena s trebljenjem in pogozdovanjem, naj bi se izvr-

šila v večletnih obrokih do leta 1916, ker bi naenkrat povzročila preveč stroškov.

Oozdišča, v starosti 30 do 40 let, ki kažejo strnjena bujno rast, so se morala na severni strani in v strmi legi pustiti taka, kakoršna so.

Ker se kmetijsko prebivalstvo prav živahno zanima za napravo pašnikov in izpremembo posameznih njiv v travnike, se je okrajni zastop pobrigal za to, da se priredi več skupnih zletov na Graško goro; tam se nudi zbranimu občinstvu prilika, razširiti si svoje znanje potom predavanj o izboljševanju zemljišč, govedoreji, gozdarstvu itd., ki se vršijo z razkazovanjem. Na tak način vpliva ta pašnik ne le v dobrobit prebivalstva, marveč tudi poučno in uspeh, ki ga obeta, je za okraj vsekakor razveseljiv.

Ker so bili prejšnji hlevi neprimerni in premajhni, se je moral zgraditi nov hlev, v katerem je prostora za približno 100 goved. Poslopje je 60 m dolgo, znotraj 7 m široko, leseno, stoji na podstavku iz betona, na katerega so položeni mecesnovi tramovi, ima lesene stene in skodlasto streho. V dosegu večje trpežnosti so se namazali leseni deli od zunaj in streha s karbolinejem. Tla v hlevu so betonirana in opremljena z dvema vzporednima plitvima žleboma, ki sta izpeljana v 15 m dolgo in 1½ m široko gnojnično jama.

Stavbe se nahajajo na Mirkačevem posestvu. Tam se je popravila in uredila še precej dobro ohranjena hiša. Dve sobi s kuhinjo ste se nakazali oskrbniku pašnika; izmed ostalih dveh sob se je določila ena za bivališče članov okrajnega zastopa ali drugih nadzorovalnih činiteljev, ena pa za pisarno. Poslopja na Brešarjevem posestvu so se podrla in dotični svet spremenil v pašnik.

Ker je planinski pašnik na Graški gori precej oddaljen od mesta Slovenjgradca in od železniške postaje Dovže, zanimanci iz vseh strani pa ga radi obiskujejo, pridobil si je okrajni zastop gostilniško obrt, da se more postreči v pašniški dobi obiskovalcem z okrepečili. Po odgonu živali s pašne se gostilna zapre.

Na poizkušno pašo se je prignalo 62 mladih goved v skupni teži 15.448 kg, predčasno so se odgnala tri, tako da jih je ostalo do konca, t. j. do 15. oktobra, na paši 59.

Povprečno so pridobile živali na teži po 57½ kg. Najvišja prireja je bala 110 kg, najnižja pa 5 kg. Živali so se namreč morale na pašo šele navaditi na Graški gori. Ostale so prvih 14 dni le po eno uro, pozneje pa po tri ure na paši, da so se je polagoma popolnoma navadile. Od konca junija pa do konca avgusta so bila goveda ob lepem vremenu tudi čez noč na prostem in so se uganjale le ob največji vročini v hladni in prostorni hlev. Ob deževnih dnevih so se krmila s senom; pokladalo se je vsem dnevno nekoliko soli; posebno slabotna pa so dobivala tudi pšenične otrobe.

Medsebojno zavarovanje je bilo določeno na 75% cenilne vrednosti, pašnina pa je znašala 30 kron.

Po sklepu okrajnega zastopa se smejo pasti tam le samo čistokrvna mlada plemenska goveda onih posestnikov,

ki so člani bikorejskih zadrug v sodnem okraju slovenjgraškem. Na pašnik namenjene živali je pravočasno prijaviti okrajnemu zastopu, ki jih da nato pregledati po zaupnikih, nastavljenih v posameznih občinah, glede sposobnosti goved za pašo pa odloča obenem tudi pristojni živinozdravnik.

Nedavno je objavil »Dunajski kmetijski list« ta-le zanimiv članek o pašniški zadrugi Gutenstein na Nižjem-Avstrijskem.

»Dne 29. majnika 1926 se je začel uporabljati planinski hlev te zadruge. S to napravo se je zadrugi šele posrečilo vhlavljanje vse živine, ki se pase na planinskem pašniku, imenovanem »Wurgartenweide«, kar do sedaj v majhnem starinskem hlevu ni bilo mogoče. Na ta način in pa po razdelitvi v čredke je postal zadrugi pašnik najmodernejši in najprikladnejši izmed vseh doslej v Avstriji obstoječih.

Pašniška zadruga se je ustanovila leta 1922 pod vnetim in vstrajnim vodstvom živinozdravnika-svetnika Arkadija Mirovčini, ki že mnogo let biva v Gutensteinu. Pristopilo je zadrugi 35 posestnikov, ki so plačali za 150 deležev po 30 šilingov (t. j. po 240 Din) z 20kratno zavezo (torej z zneskom 4800 Din), katera požitvovalnost pač jasno priča o posebni zavednosti ondotnih živinorejcev.

Ker je pašišče tako veliko, da ga ne morejo popolnoma izkoristiti goveda zadrugi samih, se jemljejo na pašo živali tudi drugih posestnikov. Zadrugi so trajno na razpolago trije pašniški okoliši.

Približno 600 do 800 m nad morjem ležeča planina »Wurgarten- und Mamauweide« obsega skupno 84 ha in je vzorno z žicami razdeljena na 19 čredkov. Za ureditev tega pašnika, na katerem se nahaja od konca majnika do sredi septembra 110 goved, se je potrošilo 30.000 šilingov (ali skoro četrt milijona dinarjev). Okroglo eno tretjino te svote je žrtvovala kot podporo Kmetijska zveza in — komora ali zbornica.

Na planini z imenom »Fadenweide«, ki leži čez 1000 metrov nad morjem in je razdeljena na dva čredka, se pase od sredine junija do sredine septembra 60 volov, na še višje ležeči in »Kuhshneebergweide« imenovani planini pa 130 goved.

Novi hlev ima gnojnišče z jamo za gnojnico ter naprave, da se gnojnica po ceveh razliva.

Povišek na teži živali ali prireja, ki so jo dosegli ondotni živinorejci tekom zadnjih let, prav jasno dokazuje dobroto pašne in povrača omenjene izdatke.

Naj bi te skromne vrstice predstavljale predvsem šopek spominčic na grobu blagega in zvestega mi sotrudnika pokojnega g. Avgusta Güntherja in pripomogle v to, da bo v bodočnosti poletni redno slišati pašniški zvonček na — Graški gori!

Vsi ljudje veliki in majhni

govore o prodaji pri tvrdki
FRANC KOLERIC,
Apače

radi prezidave, ker dobo tam-
kaj po zelo nizkih cenah naj-
boljše blago. 728

Kovaškega učenca se sprejmo v
učenje, kateri je zdrav, trden in
iz poštene hiše, naj se javi. Lu-
dovik Sander, kovaški mojster,
Dobrna pri Celju. 982

Posestvo pri St. Ilju v Slov. go-
ricah, arondirano, okroglo 22
oralov, tik železnice in državne
ceste, dve stanovanjski hiši z
vsemi potrebnimi gospodarski-
mi poslopji, z opeko krito, vse
v dobrem stanju, 3 kleti itd., se
proda z živim in mrtvim inven-
tarjem. Cena po dogovoru na li-
cu mesta. Poizve se v restavr.
Muršec pri postaji St. Ilj. 993
3-1

Sadjarji, pozor! Kupim vsako
množino izbranega namiznega
sadja ranih in poznih sort, po
najvišji dnevni ceni. Cenene
ponudbe prejema pismeno ali
ustmeno: Ivan Gavez, trgovec
s sadjem, pošta Sv. Marjeta p.
Moškanjih. 970

Gonilne jermene za žage, mli-
ne, mlatilnice itd. priporoča
Iv. Kravos, Maribor, Aleksan-
drova cesta 13. 787 1-10

Kuhinjska posoda, železna, po-
nevska in pločevinasto poste-
klena dospela. Najnižje cene. V
trgovini Franc Senčar, Mala
Nedelja. Prepričajte se 977

Vino motno, zavreto, pokvar-
jeno, kislo, cikasto, se popra-
vi, kakor tudi sredstva proti
vrenju imam v zalogi. Naslov
pove uprava lista. 972

Za kvašenje pšenice uporabljajte suho sredstvo **PORZOL!**

Če uporabljate PORZOL točno po navodilu, dosežete enolično, hitro kaljivost ter zdravo, bogato žetev brez snetjavosti.

Za kvašenje rži, ječmena in ovsu uporabljajte mikro sredstvo za kvašenje **HIGOSAN!**

PORZOL in HIGOSAN sta po francoskih, nizozemskih, danskih, avstrijskih, rumunskih, čeških in drugih javnih zavodih preizkušeni in priznani sredstva!

Zahtevajte cenike in navodila od 1008
„KAŠTEL“ tvornice kemijskih in farmacevtskih izdelkov d. d., KARLOVAC

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4

poleg davkarije (poprej pri „Be-
lem volu“), kjer je najbolj varno
naložen in najugodnejše obrestuje

Rentni in invalidni davek
plačuje posojilnica sama

Posojila po najnižji obrestni meri

58

Krekova posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z neomej. zav.

Meljska cesta 10

sprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge
obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu
dvakratnemu oseb. poročstvu in na vknjižbo. Somišlje-
niki, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah,
ki nam nudijo najboljšo varnost. 779

M. ROPAS, CELJE

ZALOGA KLAVIRJEV SVETOVNIH TVRDK.

Uglašanje in vsa popravila strokovno.

ZNIŽANE CENE!

725

DENAR NALOŽITE

najboljše in najvarnejše

pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. z. o. z. Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge
brez odpovedi
na trimesečno odpoved

po 6%
po 8%

Ako pridete v Maribor
ne pozabite si ogledati

NOVO TRGOVINO

Karničnik & Kumperščak

GLAVNI TRG II

vse manufakturno blago,
perilo, nogavice i. t. d.
po izredno nizkih
reklamnih cenah!

988

Kmetovalci! Hišni posestniki!

KUPITE:

po ceni prvovrstno opeko

za zidanje vaših stanovanj-
skih hiš, gospodarskega po-
slopja, kozolcev i. t. d. i. t. d.

Zidno opeko, zarezano opeko, bi-
brovce, žlebnjake v razni izdelavi,
dromažne cevi za travnike in hmeljsko polje, v vsaki zahte-
vani množini, postavljeno na železniško postajo ali na dom,
razpošilja

CELJSKA OPEKARNA
E. UNGER-ULLMANN, CELJE

976

Proda se čebelnjak s 30 panji,
ali pa samo panji po nizki ceni.
— Tudi nove trojne harmonike
prodam. Matevž Skornšek, Mo-
zirje. 991

Nogavice in druge pletenine iz-
deluje po najnižjih cenah ter
daje pouk v pletenju Strojno
pletarstvo N. Groeger, Ormož
ob Dravi. 801

Južno-štajerska hranilnica Celje

v lastni hiši Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte. — Ustanovljena leta 1880
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po
kolikor mogoče najvišji obrestni meri. Rentni davek plačuje hranilnica sama.
Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornji grad, Sevnica, Smarje, Šoštanj, Vransko
in rezervni sklad. Hipotekarna posojila in vsakovrstni drugi krediti pod
ugodnimi pogoji. Pošne položnice na razpolago. 82

Naznanilo!

Cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, da je
dospela večja množina lepega volnenega sukna, za
ženske in moške obleke.

V zalogi vse v manufakturno spadajoče potreb-
ščine ter velika zaloga gotovih moških in deških
oblek, gumi plaštev, športnih jopičev in usnatih
sukenj.

Za obilen obisk se priporoča

IVAN MASTNAK
Celje, Kralja Petra c. 15.

Cene nizke, solina postrežba

785

Cene nizke, solina postrežba

Oglasi v »Slov. Gospodarju« imajo
najboljši uspeh!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6 pred francišansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Pozor pri mladih prašičkih!!!

Ako hočete imeti Vaše pra-
šičke zdrave in da se bodo
redili, uporabljajte

„**MASTELIN**“

Dobite ga pri vsakem trgovcu
na deželi. 795

Kovčeki in potne torbice vseh
vrst in velikosti najceneje pri
Ivanu Kravos, Maribor, Alek-
sandrova cesta 13. 788 1-10

5 dinarjev robci

naglavni turški
rudeči, beli in
sivi kakor tudi vsakovrstno drugo blago po jako
nizkih cenah, sukno že od 26 Din naprej se dobi pri

J. Trpin, Maribor, Glavni trg 17

879